Edini slovenski dnevnik v Zedinjenih državah.
Velja za vse leto . . . $3.00
Ima 10.000 naročnikov

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The only Slovenian daily in the United States
Issued every day except Sundays and Holidays

TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT. Entered as Second-Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT

NO. 259. — ŠTEV. 259. NEW YORK, WEDNESDAY, NOVEMBER 3, 1915. — SREDA, 3. NOVEMBRA, 1915. VOLUME XXIII. — LETNIK XXIII

SRBSKA VLADA SE JE PRESELILA IZ ČAČAKA V MITROVICO.

VROČI SPOPADI MED ČRNOGORSKIM IN NEMŠKIM VOJAŠTVOM.

AVSTRIJSKA VLADA PRESKRBUJE ALBANSKE ČETE Z OROŽJEM.

NEMŠKE ČETE SO ZAVZELE ČAČAK. — ALBANCI NISO POSEBNO VELIKI PRIJATELJI SRBOV. — POLOŽAJ NA GALIPOLISU NEIZPREMENJEN. — RUSI SO BAJE IZKRCALI NEKAJ SVOJIH ČET NA BOLGARSKEM OZEMLJU. — BOLGARSKA PRISTANIŠČA STRAŽIJO TURŠKE ČETE. — BOLGARI OČITAJO ZAVEZNIKOM, DA SO PREKRŠILI GRŠKO NEVTRALNOST. — AVSTRIJCI IN NEMCI BODO DOBILI V SRBIJI VELIKO BAKRA IN PREMOGA.

ZAVEZNIŠKA POROČILA.

Položaj v Srbiji.

Pariz, Francija, 2. novembra. — Iz glavnega stana srbske armade je bila poslana danes sem sledeča brzojavka:

29. oktobra so se vršili vroči boji na severozapadni fronti. V centru smo pognali sovražnika za kakih 500 metrov nazaj. Na ostali fronti je položaj neizpremenjen.

Ob reki Moravi se ni ničesar posebnega pripetilo. Pri Pirotu in pri Zaječaru se boji še vedno nadaljujejo.

Poročilo, ki ga je izdalo črnogorsko ministrstvo, se glasi:

31. oktobra smo se pri Višegradu zopet spopadli z Avstrijci. Sovražnik nas je z vso silo napadel, toda mi smo ga uspešno pognali v beg. Pri Bagori smo vjeli preko 100 mož in zaplenili več strojnih pušk. Na bojišču je obležalo kakih 400 mrtvih.

Zopetno izkrcanje.

London, Anglija, 2. novembra. Preko Amsterdama je dospelo sem iz Berlina poročilo, da sta angleška in francoska vlada zopet poslali nekaj svojega vojaštva na Balkan. Vojaki so se izkrcali v bližini Kavale ob grški obali.

Kavala leži ob severni obali Egejskega morja in je oddaljena kakih 20 milj od bolgarske meje. Nekaj milj severno od Kavale teče železnica iz Soluna proti bolgarskemu pristanišču Dedeagaču.

Srbski baker.

London, Anglija, 2. novembra. Bivši srbski poslanik v Londonu je izjavil, da bosta Avstrija in Nemčija dobili v Srbiji lahko veliko bakra. Bakreni rudniki v Srbiji so najboljši v celi Evropi. V dolini reke Timok je jako veliko premogorovov. Razen bakra in premoga ne bodo sovražniki ničesar dobili. V najkritičnejšem slučaju se bo srbska armada lahko cel mesec vzdržala v gorovju. Mesec dni je dovolj časa, da se izkrca v Solunu zadostna množina zaveznikov in pomaga Srbiji.

Albanci.

Rim, Italija, 2. novembra. — Iz zanesljivega vira se je doznalo, da pošilja Avstrija Albancem orožje in jih poziva, da naj ne delajo Bolgarom nikakih neprilik, ko bodo prodirali proti jadranski obali. S tem Avstrija ne bo veliko napravila, ker je Essad paša, sedanji provizorični predsednik Albanije, zelo velik prijatelj Srbov.

Bolgari v Bitolju.

London, Anglija, 2. novembra. Iz Aten poročajo, da so zavzeli Bolgari macedonsko mesto Bitolj (Monastir), ki leži v neposredni bližini albanske meje. Poročilo dosedaj še ni potrjeno, pa je vsekakor vrjetno.

Neka tukajšnja brzojavna agentura je dobila od svojega atenskega poročevalca sledečo brzojavko:

Položaj, v katerem se nahaja srbska armada, postaja z vsakim trenutkom slabši. Vlada, ki se je bila zadnje dni preselila iz Niša v Čačak, je pobegnila v Mitrovico ob črnogorski meji.

Stališče Rumunske.

Včerajšnje poročilo, da so se pojavile turške čete pri Varni, je neresnično. Danes se ničesar več ne sliši, da bi Rusi izkrcavali svoje čete na bolgarskem ozemlju.

Vladni krogi so prepričani, da se bo Rumunska pridružila zaveznikom, časopisi in zastopniki vlade pa zatrjujejo, da bo Rumunska ostala na vsak način nevtralna in da se ne bo družila ne s tem, ne z onim. Avstrija je naročila Rumunski, da naj zapleni vse ruske kanonske čolne, ki pljujejo po Donavi, toda rumunska vlada ni hotela tega storiti.

Bolezni.

London, Anglija, 2. novembra. Med moštvom, ki se nahaja na Galipolisu, so izbruhnile strašne bolezni. Tajnik poslanske zbornice je izjavil, da je zbolelo od meseca aprila do oktobra 80,000 angleških vojakov in častnikov. Veliko so jih že poslali nazaj v domovino, ker jim ne ugaja podnebje.

AVSTRIJSKO - NEMŠKO - BOLGARSKA POROČILA.

Proti Nišu.

Berlin, Nemčija, 2. novembra. Situacija postaja za Srbe z vsakim dnem slabša. Bolgari na celi fronti neprestano prodirajo, Srbi se pa umikajo za svoje utrjene postojanke. Že sedaj se ve, da srbska armada ne bo mogla ničesar opraviti. Armada generala Gallwitza je zavzela še nekaj višin pri reki Moravi in zavzela mesto Čačak. Vlada kralja Petra je pobegnila v Mitrovico. Armada bolgarskega generala Bojadijeva na vseh frontah zmagoslavno prodira.

Poročilo, ki ga je izdal veliki generalni štab, se glasi:

Mesto Čačak, ki leži 30 angleških milj jugovzhodno od Kragujevca, so zavzele avstrijske čete z naskokom.

Južno od Kragujevca je zavzela avstrijska armada vse višine ob reki Moravi.

Armada bolgarskega generala Bojadijeva prodira po dolini reke Nišave.

Bojni plen.

Berlin, Nemčija, 2. novembra. Poročilo, ki ga je izdalo vrhovno vodstvo nemške armade, se glasi:

Mesto Kragujevac je zavzela armada generala Koevessa. Nemci so vjeli 20 častnikov in 6600 mož ter zaplenili 32 topov, 9 strojnih pušk, in veliko množino artilerijske municije.

Avstrijsko poročilo.

Dunaj, Avstrija, 2. novembra. Avstrijski generalni štab poroča: Nemške čete so zavzele po vročih bojih vse višine pri Privanovcu, višine pri Bardu in pri Rezavu.

O bosenski meji se vrše brezpomembni spopadi med Avstrijci in Črnogorci. Črnogorci so se morali že parkrat s precejšnjimi izgubami umakniti.

Srbi so ostali na cedilu.

Berlin, Nemčija, 2. novembra. "Frankfurter Zeitung" poroča: Angleški polkovnik Malcolm se je mudil precej časa v Nišu. Ko se je vrnil, je rekel generalu Hamiltonu, da je položaj, v katerem se nahajajo Srbi, brezupen. Srbska armada bo izgubljena, če ji zavezniki takoj ne priskočijo na pomoč. Hamilton se je nekaj izgovarjal, vsled tega sta se sprla.

Grki so streljali na Francoze.

Berlin, Nemčija, 2. novembra. Nekemu tukajšnjemu listu so sporočili iz Aten, da se je pojavilo pred Kavalo dvajset francoskih in angleških transportnih parnikov. Zavezniki so nameravali izkrcati 20 milj vstran od bolgarske meje par tisoč svojih vojakov. Grki so smatrali to za novo kršenje nevtralnosti in so postali silno ogorčeni. Ogorčenje bilo tako veliko, da so začeli streljati na zaveznike. Grška artilerija je streljala tudi na neki angleški oddelek, ki je pobegnil pred Bolgari v grško ozemlje.

Turki.

Berlin, Nemčija, 2. novembra. Generalni štab turške armade je izdal včeraj sledeče poročilo:

Pri Avi Burnu je razdejala naša artilerija nekaj sovražniških postojank. Zavezniki so se v velikem neredu umaknili.

Položaj v Kavkazu je neizpremenjen. Rusi so nas zadnje dni parkrat napadli, toda mi smo jih pognali uspešno v beg.

Zavezniške bojne ladije so se včeraj pojavile pred našimi pristanišči na Galipolisu. Še predno so začele streljati, smo jih pognali v beg.

Vest, da so odpoklicali zavezniki vse svoje čete z Galipolisa, je neresnična. Na Galipolisu je še vedno kakih 80 tisoč francoskih in angleških vojakov, s katerimi moramo neprestano računati in jih držati v šahu. Sedaj ni govora več, da bi zavzeli zavezniki Dardanele. Po večmesečnem prizadevanju so izprevideli, da je bil njihov trud popolnoma brezuspešen.

Veliko svojih čet smo poslali v Tracijo in jih dali Bolgarom na razpolago. Bolgarska pristanišča ob Črnem morju stražijo naši vojaki in nemški podmorski čolni.

Kakor se vidi, Rusi ne mislijo več, da bi se izkrcali na bolgarski obali. Veseli so lahko, če jim bo Rumunska dovolila, da bodo smeli skozi njeno ozemlje poslati nekaj svojih čet Srbom na pomoč.

"Goeben" in "Breslau".

Berlin, Nemčija, 2. novembra. Neki nemški časopis poroča: — 26. septembra je sporočil bivši poveljnik angleških čet na Galipolisu, Sir Jan Hamilton, da so zavezniki zaplenili vse strojne puške in drugi vojni materijal, katerega sta izkrcali na Galipolisu nemški križarki "Goeben" in "Breslau". Angleži so vjeli pet častnikov in kakih 20 vojakov.

To poročilo je izmišljeno, ker se nahajata bivši nemški križarki v Črnem morju in nista še nikdar prevažali na Galipolis municijo.

Izjava bolgarskega poslanika.

Berlin, Nemčija, 2. novembra. Bolgarski poslanik v Berlinu, Rizov, je priobčil v "Berliner Tageblattu" članek, v katerem pravi med drugim tudi sledeče:

Neki ruski knez je hotel ustanoviti Veliko Bolgarsko, sedanji ruski car je pa hotel osnovati Veliko Srbijo. To bi se seveda zgodilo v prvi vrsti na stroške Bolgarov. Iz teh razlogov je poskušal Sazanov leta 1912 razdreti rusko-bolgarsko pogodbo izza leta 1902. Omenjena pogodba je določala, da mora biti ruska armada vedno na razpolago Bolgarski. Ker se mu to ni posrečilo, je začel ščuvati Rumunsko proti Bolgarski.

Ta dejstva dosedaj še niso bila znana, potrebno je pa, da izve o njih svet in da si napravi pravo sodbo o Rusiji.

Anglija je ščuvala že 35 let Bolgarsko, da naj napove Rusiji vojno. Anglija se sedaj zgraža nad prekršenjem belgijske nevtralnosti, prekršenje grške nevtralnosti

Z zapadnih bojišč.

Boji artilerije.

Tako z nemške kot s francoske strani se poroča o neprestanem obstreljevanju.

PARIŠKO POROČILO.

Imenovanje novega vojaškega governerja za mesto Pariz, na mesto Gallieni-ja.

Berlin, Nemčija, 2. novembra. V danes izdanem oficijelnem poročilu glede bojev na zapadni fronti se glasi: — Ne oziraje se na močne artilerijske naskoke na Butte de Tahure ter živahne artilerijske spopade na fronti med rekama Maas in Mosel ni poročati ničesar važnejšega.

Pariško poročilo.

Pariz, Francija, 2. novembra.— V večernem poročilu se glasi, da so se vršile ostre kanonade v okolici zakopov pri Calonne in da trajajo še naprej ostri boji iz neposredne bližine pri Neuville—St. Vaast.

Južno od reke Somme, pri Chaulmes, je obstreljevala francoska artilerija nemške zakope in preprečila Nemcem, ki so se pripravljali na naskok, da bi zapustili svoje zakope.

V prej izdanem popoldanskem poročilu se glasi le na kratko, da ni poročati ničesar važnejšega.

Novi vojaški governer.

Pariz, Francija, 2. novembra.— Poloficijelno se glasi, da se bo imenovalo na mesto dosedanjega vojaškega governerja mesta Pariza, generala Gallieni-ja, ki je bil imenovan vojnim ministrom, generala Maunoury.

Vplačila za nemško posojilo.

Berlin, Nemčija, 2. novembra. Vplačila v gotovini za tretje nemško vojno posojilo so dosegle svoto 9,008,000,000 mark, to je $2,252,000,000. Tozadevno vest je objavila prekmorska agentura.

Nezgoda torpednega čolna.

Torpedni rušilec "O'Brien" je kolidiral včeraj pred newyorško karanteno z rušilcem "Dayton", ki je bil močno poškodovan.

Trinajst mrtvih pri požaru.

Pri nekem požaru na severni 6. cesti v Broklynu se je zadušilo v posteljah trinajst oseb, med temi ena cela družina, obstoječa iz petih. V dotični hiši stanujejo izključno Poljaki.

Smrt odličnega časnikarja.

V Kolinu na Nemškem je umrl izdajatelj "Koelnische Zeitung", Joseph Newen ... Mont.

Proti visokim cenam živil.

Iz Petrograda se poroča v London, da je odredila vlada vse potrebno, da se ustavi neprestano draženje živil. Dotične odredbe bodo stopile v par dneh v veljavo.

Predsednik Wilson o volitvah.

Washington, D. C., 2. novembra. Predsednik Wilson ni ničesar rekel glede izida volitev. Poročila je čital z velikim zanimanjem, dokler mu ni postalo jasno, da pomenijo volitve veliko zmago republikancev. Ob 11. uri je vladal v Beli hiši mir.

Anglija pravi, da brani male države. Že večkrat je dokazala, da to ni resnica, najbolj jasno je pa pokazala s tem, ker noče pomagati Srbiji. Države, ki drže z Anglijo, bodo zelo razočarane.

Albanci.

Berlin, Nemčija, 2. novembra. Dosedaj se še ne ve, kakšno stališče bodo zavzeli Albanci v sedanji vojni. Srbi se preveč zanašajo nanje, in mislijo, da jim bodo pomagali v boju z Nemci in Bolgari. Albanci se hočejo popolnoma osamosvojiti in zato ne bodo pomagali ne temu ne onemu. Srbi imajo sicer na svoji strani nekaj albanskih rodov, toda s tem ne bodo veliko opravili, ker je večina Albancev proti njim.

Italijanska ofenziva se je konečno izjalovila.

Z Dunaja se poroča, da so izgubili Italijani v zadnjih dveh tednih skoro 150,000 mož.

MOGOČNI NASKOKI.

Italijani so potegnili iz Koroške in Tirolske rezerve, a niso mogli ničesar opraviti.

Dunaj, Avstrija, 2. novembra. Pred dvemi tedni započeta velika italijanska ofenziva na soški fronti se bliža svojemu koncu, ne da bi prinesla Italijanom priča kovanega uspeha. Zmagoslavno so vzdržale avstrijske čete vse svoje postojanke ter odbile sovražnika, ki je poslal v boj najmanj 300,000 mož. Tekom ofenzive v zadnjih dveh tednih so izgubili Italijani najmanj 150,000 mož.

Oficijelno poročilo avstrijskega generalnega štaba se glasi:

— Tretja italijanska ofenziva na našo fronto ob obali, ki se je pričela dne 18. oktobra in katero se je obnovilo dne 28. s svežimi četami, je pričela popuščati.

Sovražnik je pričel prodirati v nedeljo proti severnemu robu doberdobske visoke planote in sicer z močnimi oddelki. Naskok je bil brezuspešen ter ni več splošen na celi fronti. Dasiravno se lahko bitka znova vname se je vendar izjalovila ofenziva, katero se je vprizorilo s 25 infanterijskimi divizijami (300,000 mož) in katero je z mnogimi besedami objavil italijanski vrhovni poveljnik.

Na soški fronti pomeni štiri najst dni trajajoča bitka uspeh našega orožja in naša fronta je neizpremenjena. Ravnotako drže branilci koroške in tirolske fronte svoje postojanke, katere branijo še od pričetka vojne.

Vsi ti uspehi našega orožja so dokazali, kako prazne so bile zahteve Italijanov po zemlji, katere je skušal pridobiti zase z zavratnim napadom.

V bitkah v drugi polovici meseca oktobra je izgubil sovražnik najmanj 150,000 mož.

Tudi rezerve niso nič pomagale

Berlin, Nemčija, 2. novembra Vojni tiskovni urad je poslal danes z Dunaja sledeče poročilo:

— Italijani so si do skrajnosti prizadevali, da bi prodrli našo fronto ob Soči ter so ojačili v ta namen svoje čete z brigadami, katere so dobili s koroške in tirolske fronte. Vsi italijanski naskoki so se izjalovili in izgube so bile večje kot kedaj poprej.

Dunaj, Avstrija, 2. novembra. Včeraj so se zopet vršili ostri boji v goriški okolici. Sovražnika se je ojačilo z infanterijskimi brigadami s koroške in tirolske meje. S pomočjo teh je skušal sovražnik neglede na svoje težke izgube prodreti našo fronto ob Soči. Včerajšni naskoki so bili naperjeni proti mostnemu pročelju pri Gorici in okolico Plav na obeh straneh gore sv. Mihael. Italijane se je povsod vrglo nazaj ter so imeli velikanske izgube. Na višinah pri Podgori se še vedno vrše boji za nekatere dele nekega zakopa.

Novi generalni pravdnik.

London, Anglija, 2. novembra. Ministrski predsednik Asquith je danes v poslanski zbornici izjavil, da je bil imenovan generalnim pravdnikom general Frederick Smith, na mesto Carsona, ki je odstopil.

Zopet eksplozija smodnika.

Wilmington, Del., 2. novembra. V Dupont smodnišnici v Carneys Point, N. J. na nasprotnem bregu Delaware reke je bilo vsled neke eksplozije 17 delavcev več ali manj poškodovanih. Eden teh delavcev je popoldne že umrl. Vse ranjence se je prevedlo v tukajšno bolnico.

Glasi se, da je nastala eksplozija na vozu, ki je bil naložen z belim smodnikom. Poškodbe se pa ne pripisuje sili eksplozije, temveč silnemu plamenu, ki je švigal na veliko razdaljo.

Izid splošnih volitev v različnih državah.

V državi New York se je odklonilo predlogo za novo ustavo ter žensko volilno pravico.

ZMAGA TAMANYSTOV.

Zmagala sta tammanystična kandidata za okrajnega pravdnika in Smith za šerifa.

Z naravnost uničujočo večino so odklonili včeraj volilci države New York predlogo za novo ustavo ter spravili s tem s sveta stvor, ki je prav posebno nasprotoval interesom delavstva. V celem je bilo oddanih kakih 400,000 proti novi ustavi in glavni del teh glasov prihaja iz New Yorka samega. Za novo ustavo so glasovali le okraji Oneida, Ontario in Chantaqua.

Celo najodličnejši voditelji republikanske stranke kot Barnes, Brackett in Elihu Root se niso mogli ustavljati navalu proti tej nameravani novi ustavi, katero se je sestavilo v interesu kapitalistov. Prav posebno je šla v boj socijalistična stranka, ki je neprestano opozarjala delavce na nevarnosti, ki jim pretijo, če bi bila nova ustava v resnici sprejeta.

Iz nadaljnih poročil je razvidno, da so v skoro vseh državah zmagali republikanci z edino izjemo New Yorka, kjer so zmagali demokrati, to je Tammany Hall. — Izvoljena sta bila demokratični kandidat za okrajnega pravdnika, sodnik Swann in kandidat za važno mesto šerifa, Smith. Poslanska zbornica države New York bo imela na podlagi novih volitev 102 republikanca, 48 demokratov in le enega progresivca.

Poraz sufragetk.

Boj za žensko volilno pravico ni bil uspešen niti v državi New York, niti v Pennsylvaniji in tudi ne v Massachusetts. — V državi New York se je odklonilo amendment za žensko volilno pravico z večino kakih 200,000 glasov.

Iz poročil, ki so došla iz Pennsylvanije, je razvidno, da se je edino v Philadelphiji oddalo 50 tisoč glasov proti ženski volilni pravici. Domneva se, da bo znaša la skupna večina v tej državi nekako 150,000 glasov.

V Massachusetts se je odklonila žensko volilno pravico z večino 100 tisoč glasov.

Volitve so se vršile v New Yorku zelo mirno ter so izostali hrupni prizori, ki so drugače spremljali volitve.

Pričetek konference?

Vzdržujejo se vesti, da se bode v kratkem pričelo z uvodilnimi mirovnimi pogajanji.

Curih, Švica, 2. novembra. — V več socijalističnih švicarskih listih se pozitivno zatrjuje, da se bodo kmalu vršile neoficijelne konference v Luzern, na katerih se bo odredilo vse potrebno za sklepanje miru. To se pozitivno zatrjuje, dasiravno si je objavilo razne dementije, ki so bili očividno inspirirani.

Knez Buelow, ki se nahaja baje na počitnicah v Švici, je imenovan kot eden mirovnih parlamentarjev. Tudi dva zastopnika dveh drugih vojskujočih se sil sta baje že dospela v Ženevo, vendar pa ni bilo mogoče dobiti potrdila te vesti.

S tretje strani se poroča, da bo Buelow skupno s papeževim delegatom v Švici, Monsignorjem Marchetti, izdelal mirovne predloge, katere bo nato papež predložil zaveznikom. V spremstvu Buelowa se baje nahajata dva višja uradnika berlinskega zunanjega urada.

Ženevski listi izjavljajo, da so prizadevanja, da se oživotvori mirovno konferenco, toliko uspela, da se že vrše pogajanja glede kraja, kjer se bodo vršila ta pogajanja. Nemčija in Avstrija sta baje za Bern, zavezniki pa za Ženevo.

Z iztočnih bojišč.

Zelo ostri boji.

Pred Dvinskom in Čartorysk se vrše glasom došlih poročil izvanredno krvavi boji.

RUSI NASKAKUJEJO.

Iz nemških poročil je razvidno, da imajo Nemci veliko opravka pri odbijanju Rusov.

Berlin, Nemčija, 2. novembra. Glede operacij v Rusiji se glasi v današnjem oficijelnem poročilu:

Armadna skupina maršal Hindenburg: — Južno od Tuckum—Riga železnice smo nadalje napredovali pri naskokih na obeh bregovih reke.

Pred Dvinskom so se včeraj neprestano vršili boji. Močne naskoke Rusov se je odbilo z velikimi izgubami za slednje. Bitke med Sventon in Ilsen jezeroma niso še končane. V naše roke je padlo nekako 500 Rusov.

Armadna skupina princ Leopold Bavarski: — Rusi so vprizorili poskus, da potom protinaskoka, na široki fronti ter z velikimi masami ustavijo naše prodiranje zapadno od Čartoryska. Protinaskok se je izjalovil z velikimi izgubami za Ruse. S prodiranjem nadaljujemo.

Pri Sienikovcih se je Rusom začasno posrečilo prodreti v postojanke, katere so imele zasedene čete generala Bothmerja. Z enim protinaskokom smo zavzeli zakope nazaj ter ujeli 600 mož. Vas Sienikovce se je danes zjutraj v večjem obsegu zopet zavzelo z naskokom, potem ko so se vršili boji neprestano skozi celo noč. Ujeli smo nadaljnih 2000 mož.

Lansing postaja energičen.

Washington, D. C., 2. novembra. Državni tajnik Lansing je danes brzojavno naročil ameriškemu poslaniku v Londonu, Page, naj zahteva od angleške vlade pojasnila glede zaplenjenja ameriškega parnika "Hocking" od strani angleškega priznega moštva. Parnik je plul pod ameriško zastavo ter se je nahajal na poti iz New Yorka v Norfolk, ko se ga je ustavilo ter prevedlo v Halifax.

Pozor, pošiljatelji denarja!

Denarne pošiljatve v Avstrijo sodemo sprejemali kljub vojni v Italijo, pošta gre nemotljeno preko HOLANDIJE in SKANDINAVIJE

Zadnja poročila nam naznanjajo, da se denarne pošiljatve ne izplačujejo v južni TIROLSKI na GORIŠKEM, DALMACIJI in deloma v PRIMORJU. — Za del ISTRE, KRANJSKO vso in enako spodnji ŠTAJER in druge notranje kraje pa posluje pošta kakor v mirnih časih, seveda traja pošiljanje in izplačevanje kaka dva tedna dalj, nego v mirovnih razmerah.

Od tukaj se vojakom na more denarja pošiljati, ker jih vedno prestavljajo, lahko pa se pošlje sorodnikom ali znancem, ki ga od tam pošljejo vojaku, ako vedo za njegov naslov.

Denar nam pošljite po "Domestic Postal Money Order", ter priložite natančni Vaš naslov in ono osebo, kateri se ima izplačati.

Cene:

K.	$	K.	$
5	.80	120	18.60
10....	1.60	130	20.15
15....	2.40	140....	21.70
20 ...	3.20	150....	23.25
25 ...	3.90	160....	24.80
30 ...	4.75	170....	26.35
35....	5.50	180	27.90
40....	6.30	190....	29.45
45....	7.05	200....	31.00
50....	7.75	250....	38.75
55....	8.60	300	46.50
60....	9.40	350	54.25
65....	10.15	400	62.00
70....	10.95	450	69.75
75 ...	11.70	500	77.50
80....	12.50	600....	93.00
85....	13.25	700....	108.50
90....	14.05	800....	124.00
100....	15.50	900....	139.10
110....	17.05	1000....	154.00

Ker se cene sedaj jako spreminjajo, naj rojaki vedno gledate na naš oglas.

TVRDKA FRANK SAKSER,
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Slovenic Daily.)
Owned and published by the
Slovenic Publishing Co.
(a corporation)
FRANK SAKSER, President.
LOUIS BENEDIK, Treasurer.

Place of Business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Za celo leto velja list za Ameriko in Canado $3.00
pol leta 1.50
leto za mesto New York 4.00
pol leta za mesto New York ... 2.00
Evropo za vse leto 4.50
" " pol leta 2.55
" " četrtleta 1.70

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan izvzemši nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA"
("Voice of the People")
Issued every day except Sundays and Holidays.
Subscription yearly $3.00.

Advertisement on agreement.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo.

Denar naj se blagovoli pošiljati po Money Order.

Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

Dopisom in pošiljatvam naredite ta naslov:
"GLAS NARODA",
82 Cortlandt St., New York City.

Telefon 48 Cortlandt.

Da, drugo Kosovo.

Pred kratkim je bil priobčen v našem listu članek "Drugo Kosovo", ki je zadel v živo vse one, ki so prepričani, da bo Srbija zmagala, da bomo Slovenci s pomočjo srbske vlade postali svobodni, ki trdno verujejo, da nam bo konec vojne prinesel Jugoslavijo.

Zakaj ta hrum, zakaj to upitje, zakaj slepiti samega sebe, ko vendar vse skupaj nič ne pomaga! Nikdo ne ve natančno, kako se bo končala ta vojna; kdor hoče kaj dognati, kdor hoče zadobiti malo vpogleda v bodočnost, mora natančno zasledovati vse dogodke, mora vrjeti vsakemu resničnemu poročilu. Vse navdušenje je brezpomembno, vse zatrjevanje, da morajo Srbi zmagati, da mi moramo dobiti Jugoslavijo, je neutemeljeno. Pred par meseci so bile šanse za Srbe in za druge Jugoslovane precej ugodne, sedaj se je pa cela stvar tako zelo poslabšala, da ne smemo in ne moremo ničesar pričakovati. Srbija bije sedaj boj za obstanek. Čisto naravno je, da bo v tem boju podlegla in to iz sledečih razlogov: Srbov je premalo, da bi se mogli zoperstaviti močnemu Nemcu; Srbija bo premagana, ker so jo pustili na cedilu njeni prijatelji zavezniki; Srbija bo podlegla, ker si je postavila preobširen program. Pomagala je zaveznikom in krvavela, hotela je na svoj način pomagati tudi nam, hotela se je potem povspeti z našo pomočjo. V tem upanju je živela, misleč, da ji ne more nič izpodleteti. Zavezniki se sedaj ne zmenijo zanjo in se sploh nikdar niso zmenili, če ni šlo v prvi vrsti za njihove lastne interese.

Ne smete misliti, gospodje, ki ste nas obdali z nezasluženim priimkom "izdajalci", da bomo mi veseli, ko se bo vršil v Evropi v enem letu že tretji veliki pogreb, pri katerem bodo, kakor pri prvih dveh, Nemci pogrebci. Najprej so pokopali Belgijo, za njo Poljsko, sedaj pa že zvone Srbiji s svojimi strašnimi zvonovi.

Upajmo, da ga ni med nami Slovenca, ki bi z nasmehom gledal to pretresljivo tragedijo. Tudi nam ni bilo lahko zapisati teh besed, a zapisali smo jih, ker se nam je zdelo potrebno povedati resnico. Lahko pišete, da bo Srbija zmagala, da mora zmagati, da nas bo Srbija odrešila. Le pišite, da bo zmagala pravica, le mečite ljudem pesek v oči! Spoznanje, ki bo sledilo temu, bo veliko strahotnejše od vseh sedanjih strahot. Ali res nimate toliko poguma, da bi povedali, kar sami veste, ali ste pa tako prepojeni z navdušenjem prejšnjih lepših časov, da vam ne gre v glavo, da je na svetu sila, ki bo uničila Srbijo, ki bo zaenkrat uničila naše misli o Jugoslaviji, ki nam bo zaenkrat odvzela vsako nado na boljšo bodočnost! Odprite oči in poglejte, kaj se dogaja!

Ne, prijatelji, nismo izdajalci, nismo postali prijatelji Nemcev. V tej težki uri še veliko bolj ljubimo svoj narod, v tem usodepolnem času se je naselilo v naša srca še večje sovraštvo do naših sovražnikov.

Ne pravimo, da niste navdušeni Slovenci in še bolj navdušeni Jugoslovani. Razlika med nami in vami je le ta, da mi vsako stvar trezno premotrimo, da o vsaki stvari razsojamo s svojimi možgani, vi pa gledate vsako zadevo le od svetle strani in ne razločujete realnosti od idealov.

Sedaj, ko je Jugoslovanom že vse izpodletelo, ste se zatekli k lepi trditvi, ki pa ni več resnična: Pravica mora zmagati!

Pomislite, da so nastopili časi najokrutnejšega barbarstva, pomislite, da v Evropi ni več človekoljubnosti, dajte si dopovedati, da je tisti gospod, ki je močnejši. Srbija je slabša in zato bo podlegla. Podlegla bo in doživela drugo Kosovo.

Neki gospod, ki je pred kratkim prišel iz Londona, je napisal sila dolg članek, poln fraz in tistega navdušenja, katerega mora imeti vsak naš človek, če hoče biti v očeh nekaterih dober sin svojega naroda. Med fraze se je vtihotapil tudi stavek, ki je značilen za sedanje razmere:

"Sedaj se bo odločilo, če nas bodo Nemci, Madžari in Turki izgnali iz porušene hiše, če se bomo morali izseliti in pokoriti kakor stari Izraelci, če bomo morali živeti brez doma in svobode, kakor zaničevalno ljudstvo, kakor od vseh prezirana ciganska svojat."

Nič več se ne bo odločevalo, ker se je že odločilo.

Tega pa niste zakrivili ne vi, ki ste mislili, da je mogoče čez noč stvoriti svobodno deželo, ne mi, ki ste nas označili za izdajalce svojega naroda, ne oni nerazumni reveži, ki še vedno čakajo, da nam bo dala Avstrija svobodo.

Drugo Kosovo je zakrivil pohlep srbske vlade, ker je rajše poslala v gotovo smrt ves srbski narod, kakor da bi se odpovedala onemu, do česar pravzaprav nima nobene pravice. To je resnica.

Če bo zmožen srbski narod kdaj komu kaj očitati, bo moral v prvi vrsti obsojati svojo vlado in šele zatem očitati onemu, kateri ga je podjarmil.

Dopis.

Little Falls, N. Y. — Z delom gre tukaj še zadosti dobro, le plača je bolj piča; tudi "štaparjev" se ne manjka. Kar se tiče društvenih razmer, pa jako dobro napredujemo. Kmalo bode minilo 3 leta, odkar je bila ustanovljena Slovenska Godba, pa se fantje še vedno držijo skupaj. Le tako naprej! V slogi je moč! Seveda v prvi vrsti se imamo zahvaliti tukajšnjim Slovencem, ki nas jako dobro podpirajo. V soboto dne 6. novembra nameravamo prirediti plesno veselico v dvorani društva sv. Jožefa št. 53 na 36 Danube St. K obilni udeležbi uljudno vabi odbor. — John Pečkaj.

Iz Avstrije.

Velik in odličen prijatelj Slovencev umrl.

V Veliki Bistrici ob Olomucu na Moravskem je umrl mladi in nadarjeni češki pisatelj Rudolf Linhart (rojen 1883 v Lhoticah ob Holešovem). Pokojnik se je udeležil kot bogoslovec II. katoliškega shoda v Ljubljani. Ko je po shodu obiskal župnika Meška v Št. Danielu na Koroškem, je bil ves navdušen od ljubeznivosti Ljubljančanov in ves prevzet od prirodnih krasot naših dežel. Vedno je ponavljal: "Najrajši bi ostal kar tukaj!" Umrli je bil mož mnogostranske izobrazbe in obsežnega obzorja. Obvladal je slovenski, hrvatski, ruski, španski in francoski jezik, v zadnjih časih se je pridno učil poljščine. Iz vseh teh jezikov in iz nemščine je mnogo prevajal Iz španščine je prevedel glasovito "Življenje sv. Terezije" in njene spise, iz francoščine Pavla Bourgeta "Razporoko", iz slovenščine, ki jo je posebno ljubil, Finžgarjev roman "Pod svobodnim solncem", Meškovo knjigo "Ob tihih večerih" in dolgo vrsto Meškovih črtic, ki so njegovi poetični duši in nežnemu sreu posebno ugajale. Iz vseh naših pesnikov, tudi najmlajših, je prevajal in je mnogo teh pesmi še v rokopisu. Gotovo prej ali slej zagledajo beli dan, ker jih hrani vrli prijatelj Slovencev, urednik "Našinca" v Olomucu, Zamykal. O slovenski literaturi je vsako leto napisal obširen, zelo stvaren, a tudi simpatičen pregled. Njegove izvirne pesmi in kritični spisi, ki so na Češkem vzbujali veliko pozornost, se odlikujejo po veliki resnosti, globokosti misli in krasnem jeziku. Pri vsem svojem obširnem znanju in obsežnem javnem delovanju pa je bil rajni Rudolf Linhart tako res svetopisemsko skromen in ponižen, da ga je človek že zaradi teh dandanes tako redkih čednosti moral rad imeti. Pokosila ga je jetika, pač posledica neumornega dela!

Vpoklic 43- do 50letnih.

Vojni minister je rekel deželnemu glavarju gornjeavstrijskemu, da se, če bo le mogoče, odloži vpoklic 43- do 50letnih na 15. november in da ne bodo vpoklicani vsi naenkrat, nego v oddelkih, in sicer najprej 43- do 46letni.

Vpoklic novincev letnika 1897.

Na uradnem mestu se zatrjuje, da novince letnika 1897 bodo vpoklicani najbrž šele začetkom novembra meseca.

Ruskih vojnih ujetnikov se ne dobi več za delo.

Uradno se poroča, da se ruskih vojnih ujetnikov ne daje več za delo. Kdaj da se bodo vojni ujetniki zopet oddajali, se bo pravočasno razglasilo. Radi tega so vse tozadevne prošnje brezuspešne. Omenja se, da se rokodelcev-ujetnikov tudi pozneje na noben način ne bo oddajalo.

Cene krompirja.

Ministrska naredba z dne 19. decembra 1914 je določila najvišje cene za krompir, a je bila razveljavljena dne 29. julija t. l., ker za zgodnji krompir ni bila primerna. Ker je zdaj glavna žetev krompirja in se mora računati z nevarnostjo, da bodo cene neopravičeno poskočile, je izdana nova ministrska odredba, določujoča najvišje cene za krompir. Določbe te nove naredbe se v več točkah razlikujejo od določb lanske naredbe. Za november je določena cena krompirja, namenjenega za hrano, na 8 K, cena krompirja, namenjenega za industrijske potrebe in živinsko pičo, pa na 7 K. Cene pa bodo rasle in bodo znašale v maju prihodnjega leta 11 oziroma 10 K. Veletržci smejo ceni pribiti 40 vin. pri meterskem stotu in vračunali se bodo tudi stroški za prevoz iz produkcijskih pokrajin v druge pokrajine. Tudi cene za nadrobno prodajo so v naredbi urejene. Največ sme veljati krompir v nadrobni prodaji 40% več, kakor pri veletržcu, Naredba je že stopila v veljavo.

Pivo.

Avstrijski pivovarnarji so od začetka vojne že dvakrat podražili pivo, vselej za 3 krone, torej skupno za 6 kron. Zdaj so morali dati obvezno izjavo, da piva ne bodo podražili, dokler se ne bodo produkcijski stroški povišali.

Poljaki in njih krvava zgodovina.

Poljsko kraljestvo, ki je imelo med svojimi državljani poleg vsegamogočnih poljskih velikašev in podkupljivih poljskih plemičev še milijonsko brezpravno poljsko kmetsko in meščansko ljudstvo ter na stotisoč Nemcev in Judov, je bilo že po svoji notranjosti gnili upravi in po nasprotujočih se interesih državljanov razkosano in bolno; a leta 1569 je kralj Sigismund II. Avgust sklenil še z Litvinci takozvano ljubljinsko unijo. V Ljubljinu se je namreč proglasila združitev Poljske in Litve, ki naj bi bili nerazdelna enota s skupnim kraljem in skupnim državnim zborom v Varšavi. Poljski so se torej priklopile litevske vojvodine Polesje, Volinj in Kijev.

Toda s tem je pridobila Poljska le tuj element, ker Litva je bila po narodnosti maloruska (ukrajinska) in ruska. Vrhu tega je Litva ohranila svojo lastno upravo ter svoje vojaštvo in lastne finance! Leta 1561 pa je pridobila še Livonsko, (t. j. Livonsko, Estonsko in Kuronijo), ki je bila nemška po prebivalstvu in jeziku ter je tudi pod poljsko krono obdržala nemški uradni jezik, lastno upravo in nemško augsburško vero. V poljskem kraljestvu sta bili torej še samoupravni državi: Litva in nemška Livonska, kar je vladajočo anarhijo v kraljestvu še izdatno povečalo. Poljaki, Malorusi, Nemci in Judje so bili v tem nesrečnem, večno nesložnem kraljestvu brez reda in discipline med seboj vedno v laseh in izdajali so drug druzega.

Ko je umrl zadnji Jagjelovec brez nemških potomcev (1572), so se začeli boji raznih kandidatov za trhli poljski prestol. Plemstvo se je prodajalo tem kandidatom ter je izsiljevalo denar pri vseh. Ker je bil Henrik Valois, brat francoskega kralja Karla IX., najbolj radodaren ter je plačeval največjo podkupnino, so poljski velikaši leta 1573 izbrali njega za poljskega kralja. Ta francosko-poljski kralj je zajamčil versko svobodo ter je dovolil, da senat (t. j. velikaštvo) po svoji volji začenja vojno ali sklepa mir ter da se le z dovoljenjem državnega zbora pozove vojsko k orožju. Tako je postal kralj igrača v rokah magnatov, ki so bili resnični vladarji Poljske. Ker kraljeva čast ni bila več dedna, so se poslej ob vsaki novi volitvi kralja dogajala mešetarjenja, podkupovanja in sleparstva.

Po Henriku Valois ki je vladal le leto dni Poljakom, so izvolili magnatje erdeljsko-madžarskega vojvodo Štefana Bathoryja (1576 do 1586) za poljskega kralja. — Bathory je bil energičen mož, ki je iznova utrdil kraljevski ugled; kmalu se je zaplel v vojno z Rusi, Tatari in Turki, ki so prizadeli Poljski nepopisno mnogo gorja. Po Bathoryju je prišel na poljski prestol sin švedskega kralja Ivana Wase, Sigismud III., ki je iskal v zunanji politiki le lastnih koristi, protivne poljskim. Ta Sigismund III. je postal kmalu tudi švedski kralj, a Švedi so se mu odrekli ter si izvolili novega kralja v osebi Karla IX., ki je bil stric Sigismundov. Poljsko-švedski kralj Sigismud je nato začel vojno s Švedijo, ki je trajala 60 let. Kralja Karla IX. sin in naslednik, slavni švedski kralj in poveljnik Gustav Adolf je porazil poljske vojske ter osvojil za Švedijo večji del Livonske. Kuronijo in poljsko Prusijo. Tako so Poljaki krvaveli za Šveda v bojih proti Švedom. Ko so izbruhnili po umoru napačnega Demetrija v Moskvi nemiri, so zasedli Poljaki Moskvo ter vsilili Rusom Sigismundovega sina Vladislava za carja. A nasilnost poljske vojske je ogorčila Ruse, da so oklicali Mihaela Romanoviča za ruskega carja (1613) in Vladislav se je par let nato sam odpovedal carski časti. Ivan II. Kazimir (1648—1688) je imel silne boje s kozaki v Ukrajini. "Smrt šlahti, smrt zatiralcem, samopašnim velikašem!" je bil vojni klic kozakov, ki so pod vodstvom Bogdana Hmeljnickega strašno porazili kraljevo poljsko vojsko. Splošna sklicana poljska vojska je pa sramotno bežala iz strahu pred kozaki, ki so se zvezali s Tatarji in Turki proti Poljakom. Poljaki so se zopet utapljali v krvi in vsa vzhodna Poljska je bila ena samo pogorišče in morišče. Bogdan Hmeljnicki je osvojil tudi Lvov in pol današnje Galicije ter nato povabil ruskega carja Alekseja, naj zasede Ukrajino. Car je zagotovil kozakom vse njih svoboščine, samoupravo in lastno sodstvo. Tako je izgubila Poljska zopet veliko pokrajino zaradi lakomnosti in nestrpnosti plemstva. Takoj nato je napadel Poljsko švedski kralj Karel X. in pobijal plojsko vojsko, ki je zaman klicala kozake na pomoč. Poljski kralj seje končno odpovedal vsem pravicam švedskega prestola. Ivan III. Sobieski (1674 do 1696) je priboril Poljakom zadnje bojne lovorike. Imel je za ženo Francozinjo, a kmalu se je zvezal z dunajskim cesarjem proti nasilnim Turkom. Ko je pridirjal Kara Mustafa proti Dunaju, mu je Sobieski s svojimi Poljaki prihitel na pomoč in največ pripomogel, da so bili Turki premagan. Naslednja leta vrli Sobieski ni imel sreče s Turki; hotel je v Moldaviji ustvariti za svojega sina samostojno kneževino, a je bil večkrat premagan. Odstopil je Rusom Kijev in južnovzhodno Poljsko, da bi mu pomagali, a turška premoč je premagala ves junaški poljski napor. Njegov naslednik je bil tujec Saksonec, Avgust II. Močni, ki je prestol kupil pri poljskih magnatih, se brigal le za ženske ter je sam trikrat predlagal delitev Poljske. Ker se je ta izdajalec zvezal z Rusi proti Švediji, je pridrl Karl XII., pokončal pol Poljske, osvojil Varšavo in Krakov ter odstavil Avgusta, na njegovo mesto posadil slabiča Stanislava Leščinskega. Car Peter Veliki pa je premagal Švede pri Poltavi (1709), Avgust se je vrnil in Stanislav je zbežal. Vojna s Karlom XII. je prinesla Poljski le novo sramoto, strašno opustošenje in kugo, ki je Poljake morila skoraj po vsem kraljestvu. Vsa mesta na zahodu so propadla. Kralj Avgust se ni brigal za gorje svojih državljanov, nego je živel dalje skrajno nenravno s svojimi ljubicami, ki jih je imel cel harem kakor turški sultan. Nasilnosti njegovih saksonskih vojakov in ogromne rekvizicije za saksonsko vojsko so Poljake toli razburile, da so naprosili ruskega carja Petra pomoči. Poljaki so se uprli lastnemu kralju in kraljevi vojski ter so prosili pomoči Ruse! Car Peter Veliki je res poslal rusko vojsko na Poljsko, odkoder se ni hotela več umakniti, čeprav je kralj Avgust odstranil saške vojake. V Poljski je vladal ruski poslani kot carjev namestnik. Po Avgustovi smrti so izvolili poljski magnatje iznova Stanislava Leščinskega za kralja (1733), ker je imel zaslombo v Franciji. A Stanislava nista hotela priznati Rusija in Avstrija; zato je izbruhnila med Francijo in Avstrijo poljska prestolonasledstvena vojna (1733—1738). Rusi pa so na poljski prestol posadili Avgustovega sina, Avgusta III., ker je Rusom odstopil Kuronijo. Stanislav Leščinski je nato drugič pobegnil! Avgust III. (1734 do 1763) sploh ni hotel živeti med Poljaki, nego je prepustil vodstvo državnih poslov ministru Nemcu Bruehlu! — Poljska se takratnih vojn ni udeleževala, vendar so sovražne vojske pustošile po deželi, kakor da bi ne imela nobenega kralja. V avstrijsko-rusko-turški vojni so korakali Rusi čez Poljsko in v 7-letni vojni so taborili Rusi stalno na Poljskem ter se obenem bojevali s Prusi. Državni zbor sploh ni več deloval. Magnati so se razdelili v dve močni stranki ter se med seboj pobijali z največjo srditostjo. Tako se je približal konec samostojnosti poljskega kraljestva in konec poljskih kraljev.

Carica Katarina II. in pruski kralj Friderik Veliki sta dogovorno z rusofilsko "familijo" poljskih Czartoryskih izvolila Poljakom za kralja mladega, lepega, izobraženega, a po značaju slabotnega Stanislava Avgusta Poniatowskega (1764—95). Ta kralj in "familija" sta hotela odpraviti terorizem poljske šlahte, uničiti vse nezaslišane predpravice magnatov ter z reformami rešiti državo. A carica Katarina je zahtevala poprej enakopravnost pravoslavnih Rusov in protestantskih Nemcev s katoliškimi Poljaki. Ker poljski državni zbor tej zahtevi carice ni hotel ugoditi, je združil ruski poslanik Repnin protestante in pravoslavne Ruse v radomsko konfederacijo (1767), ki se je zavezala, ugoditi vsem ruskim zahtevam. Rusija pa bi morala jamčiti za poljsko ustavo. Nato se je konfederaciji pridružil tudi kralj in končno se je udal tudi državni zbor.

Tako se je Poljska popolnoma izročila v rusko nadoblast. Toda poljski katoliki in kraljevi politični nasprotniki so sklenili v podoljskem Baru novo konfederacijo, ki naj bi priborila katoliški veri prejšnjo veljavo, ohranila staro poljsko ustavo in kralja, slugo Rusije, odstavila. Vnel se je grozovit bratomoren boj med konfederacijama; Rusi in zaporoški kozaki so divjali med katoličani in Poljska je trpela zopet prestrašne moritve, plenitve in požiganja.

Katoliški Poljaki in Francozi so nato nahujskali Turčijo proti Rusiji, a Rusi so Turke temeljito premagali in zahtevali, da jim odstopi Turčija Moldavijo in Vlaško. Temu sta se uprla pruski Friderik II. in avstrijski Jožef II. — Poljska kot kompenzacija za ono posest, ki jo pridobi Rusija v vojni s Turki. In res so se leta 1772 dogovorile Rusija, Prusija in Avstdija, da se Poljska razdeli. To se je tudi zgodilo.

Rusija je dobila poljsko Livonsko ter Belo Rusijo južno od Dvine in zahodno od Dnjepra, tako da sta bili ti dve reki ruska meja. Avstrija ja bila že leta 1769 zasedla Spiške kraje, ki so bili od leta 1412 zastavljeni Poljski; pri delitvi pa si je še prisvojila današnjo Galicijo z Lodomeripo, izvzemši Krakovsko zemlje. Pruska je vzela zahodnjo Prusko brez Gdanskega in Torunja, Ermland in okrožje ob reki Noteču. Tako je izgubila Poljska brez prelivanja krvi tretjino svojega ozemlja.

Ta nesreča je večno nesložne Poljake iztreznila. Lotili so se kulturnega dela, preustrojili so svoji vseučilišči v Krakovem in Vilni, reformirali gimnazije, ustanavljali učiteljišča in ljudske šole po mestih in celo po deželi, izdajali šolske knjige ter podpirali literarna prizadevanja. Kralj Poniatowski je sam stal na čelu tega kulturnega dela; kralj je vabil v deželo tudi tuje rokodelce, ki so dvignili poljsko domačo obrt, pospeševal je zidanje tovaren, graditve cest, uravnavo rek in dr. V kratkem je Poljska zelo napredovala. Kralj pa je hotel reformirati tudi vojsko ter vpeljati v notranji in zunanji politiki pametne, moderne reforme. A carici Katarini to ni bilo všeč ter je Poljake in njih kralja žalila pri vsaki priliki. — Poljski kralj je carici ponudil pomoč Poljske v novi vojni proti Turčiji, a tudi to pomoč je carica ošabno odklonila ter se zvezala z Avstrijo.

Zdaj so bili seveda Poljaki u žaljem ter so se približali Prusom, ki so bili itak ljubosumni na Rusijo. Toda med Poljaki je bila že skoro močna ruska, ki je prekrižala vse načrte protiruske, Prusom naklonjene stranke. Zato se je Prusija zopet približala Rusiji, da bi z njeno pomočjo pridobila važno tržišče Gdansko. Tako je ostala Poljska osamljena. Poljaki so pač leta 1791 sklenili v državnem zboru novo, idealno ustavo, a Rusija je tej ustavi ugovarjala. Carica je poslala celo svojo vojsko na Poljsko ter se dogovorila s Prusijo, da se Poljska vnovič deli (1793). In res: Rusija si je vzela ozemlje med Dvino, Dnjeprom in Pripetom z mestom Minskom, Volinj, Podolje in Ukrajino. Pruska je dobila Gdansko, Torunj in Veliko Poljsko med Poznanjem in Čenstohovom. Končno so morali Poljaki znižati svojo vojsko na — 15,000 mož!

Tej zadnji zahtevi so se uprli poljski vojaki, ker niso marali naenkrat postati kmetje in delavci, ter so z meščani povzročili ustajo. Toda Rusi in Prusi so ustajo naglo krvavo zadušili. Tadej Kosziuszko se je s svojimi Poljaki junaško boril, a ruski general Suvorov ga je porazil pri Maciejovicah, in s tem je bila Poljska za večno pokopana.

Rusija, Prusija in Avstrija so sklenile, da se Poljska še tretjič deli (1795). Avstrija je bila med tem izgubila Belgijo in je v nadomestilo dobila ozemlje med Bugom, Vislo in Pilico s Krakovom, Pruska je dobila Varšavo z bližnjo okolico in deželo med Bugom in gorenjim kolenom Njemena, Rusija pa ostalo Poljsko; obenem je zadnji kuronski vojvoda odstopil svojo deželo Rusiji.

Zadnji kralj Stanislav Poniatowski se je nato odpovedal kroni ter se preselil v Petrograd, kjer je leta 1798 neslavno umrl.

Poljska pa je bila za vedno črtana iz imenika samostojnih držav. Svobodo in slavo nekdanje najsilnejše slovanske države, kraljevine Poljske so pokopali za vse čase poljski plemenitaši in poljski kralji.

50,000 kron poneveril.

Na Dunaju so zaprli 33letnega poslovodjo Vaclava Grilla, ki je poneveril 50,000 kron.

IŠČE SE

dekleta na šivalne stroje z elektriko. Znanje ni potrebno. Stalno delo, dobra plača. Moderna tovarna blizu brooklynskega mostu.

Boss Manufacturing Co.,
70 Washington St., Brooklyn,
(3-9—11) N. Y.

Iščem dva prijatelja: LUKO VOLGEMUTH in JERNEJA PINTAR. Doma sta iz Škofje Loke na Gorenjskem. Kdor ve za nju naslov, naj ga mi naznani, mu bodem jako hvaležen, ali se naj pa sama javita, ker jima imam poročati dosti važnega. Luka Volgemuth se je nahajal pred sedmimi leti v državi Minnesoti in Jernej Pintar pa pred petimi leti v Milwaukee, Wis. Moj naslov je: Geo. Pintar, Alta, Utah. (2-4—11)

Vodnik sreče.

Zdravniška knjiga, kako se hitro doma ozdraveti vseh bolezni, posebno spolnih.

Vsakemu zastonj.

J. F. Dolenc, Box 819 Milwaukee, Wis.

Največ denarja iz Amerike se nalaga v

MESTNI HRANILNICI LJUBLJANSKI

v Ljubljani v Prešernovi ulici št. 3, Kranjsko.

Denarni promet koncem leta 1914 je znašal nad - **740 milijonov kron.**

Hranilnih vlog nad **44·5 milijonov kron.**

Rezervnega zaklada nad **1,330.000 kron.**

Sprejema vloge vsak dan in jih obrestuje po

4½%

brez odbitka.

Nevzdignjene obresti pripisuje vsakega pol leta h kapitalu. Sprejema vložne knjižice drugih denarnih zavodov kot gotov denar.

Za varnost vloženega denarja jamči zraven rezervnega zaklada še mestna občina ljubljanska z vsem premoženjem in vso davčno močjo. **Izguba** vloženega denarja je **nemogoča,** ker je po pravilih te hranilnice, porjenih po

c. kr. deželni vladi

izključena vsaka špekulacija z vloženim denarjem.

Zato vlagajo v to hranilnico **sodišča** denar **mladoletnih otrok** in **varovancev, župnišča cerkven in občine občinski denar.** Tudi iz **Amerike** se nalaga **največ denarja v to hranilnico.**

Naš dopisnik v Zjed. državah je že več let

FRANK SAKSER,

82 Cortlandt St., NEW YORK.

6104 St. Clair Ave., N. E. CLEVELAND, O.

Avstrija in Italija.

AVSTRIJCI SO ODBILI ITALIJANSKE NAPADE. — KAKO JE V SUGANSKI DOLINI. — NEKI VOJNI POROČEVALEC POROČA, DA ITALIJANI ŽE ŠEST TEDNOV NISO POKOPALI NEKATERIH MRTVIH VOJAKOV. — DRZEN ČIN HONVEDSKE PATRULJE. — CESARSKI LOVCI IZBORNO STRELJAJO. KAJ PRAVI POROČEVALEC MADŽARSKEGA ČASOPISA. — ITALIJANSKO URADNO POROČILO.

Dva napada italijanskih patrulj odbita.

Iz avstr. vojnoporočevalskega stana:

Pri San Martino di Casetrozza sta se izvršila dva patruljska boja, ki sta se končala z uspehom za nas. Južno-zapadno od Kreuzberga se je izjalovil italijanski patruljski napad na vrh Rotwanda.

Iz Suganske doline. ..

Iz vojnoporočevalskega stana poroča "Lokal-Anzeiger" podrobnosti iz bojev v Suganski dolini. Iz teh podrobnosti posnemamo: Tudi tukaj se vidi, kako so utrjene avstr. pozicije in naše čete le žele, da bi se sovražnik približal. Počasi s Cadornovo nadprevidnostjo so se strnili Italijani v večje skupine, ali ko smo nekoč razstrelili neki most, je bežala posadka obmejnega kraja, kar je mogla, ker je mislila, da je treščil v most izstrelek 42 cm kalibra. Nekoč je neka naša patrulja napadla celo kompanijo Italijanov, pokale so puške, nakar je bežala italijanska kompanija pred našo patruljo. Po vaseh postopajo Italijani kruto s prebivalstvom, ker je skoro vse zvesto avstr. cesarju, streljajo jih ali odvajajo s seboj kot talce. Italijani so dospeli končno v Gringo, tam so čakali, se vkopali, vse stranske doline so si zagotovili, potem so šli šele dalje v Stringo, kjer sedaj delajo isto. Za 20 kilometrov pota so potrebovali nad 3 mesece. Sedaj šele so se približali bolj naši, s početka določeni, utrjeni in železnotrdno izdelani fronti. V glavni kraj doline si ne upajo, ker se boje naših topov. Iz Roncegna smo jih pregnali s prvimi streli, da bi se vtaborili na gorovju, to možnost smo jim temeljito razbili. Naše patrulje pripeljajo dan na dan italijanske vjetnike, ki vsi soglasno pravijo, da jim je vojna obsovražena, da so samo čakali prilike, da se vdajo. Italijanske patrulje vodijo največ oficirji, ker se poděastnikom in moštvu ne zaupa. Večkrat se čuje iz ust vjetnikov, da so si služili dober kruh v Avstriji in Nemčiji in zato se ne marajo boriti proti nam. — Ako se pripravijo Italijani pred zimo na večji napad, jih čaka gorak sprejem. Vsi branitelji od najvišjega voditelja do slednjega topničarja, težko pričakuje ta trenotek.

Šest tednov stara italijanska trupla.

Iz vojnoporočevalskega stana poroča poročevalec "Pest Lloyda":

V dolini Ledro se je vršil boj. Avstr. domobranci, napadeni od treh strani, so se branili sijajno in pognali alpince v beg. Italijani so izgubili na ranjenih 150 do 200 mož. Sovražnik svojih mrtvih, dosedaj (šest tednov pozneje), še vedno ni pokopal. S prostim očesom se vidijo trupla. Videl sem 12 strohnelih trupel. Duh se čuti na kilometre daleč. Najbrže čakajo Italijani, da zapade sneg in se tako izognejo pokopavanju svojih padlih tovarišev.

Drzen čin.

Iz vojnoporočevalskega stana poročajo:

Italijani so na zvonik v Pontablju razobesili dve trobojnici. Šla je honvedska patrulja in trobojnici potegnila dol; izgub patrulja ni imela. Korporal Bauchinger se je izkazal pri nekem drugem činu. Na skali obmejne gore v Julijskih planinah se je postavila sovražna straža in se tehnično utrdila. Korporal se je približal s patruljo svojega polka ponoči nad stražo in iz vrha dol se je dal spustiti po vrvi. Italijani so spali. Neopažen je prišel varno prav blizu, ustrelil enega, drugi so zbežali. Ko ga je vrv vlekla navzgor, je vrgel še dve ročni granati na bežeče sovražnike in se vrnil k svoji patrulji nepoškodovan in opravičeno veselega razpoloženja.

Kako streljajo cesarski lovci.

No Doberdobski planoti so ležali cesarski lovci v svojih pozicijah Italijanom nasproti, solnce je peklo, včasih so pridirjali nalivi, ali dobra volja jih ni zapustila, upanje jim ni pošlo. Trde dneve so živeli na planoti. Njihovo kritje v skalovju ni bilo tako dobro kakor v Galiciji, italijanski topničarji so bili že dobro izvežbani in navajeni streljanja na ta prostor. Ob takih razmerah je predla trda za kosilo, posebno pa so pogrešali vodo. Več dni so vzdržali lovci, slednjič pa so uvideli vsi, da pri tem ne more ostati, nekaj se mora storiti, kar jih reši iz sedanjega položaja. Italijani so bili postavili na ugodnem opazovališču stražo, ki je videla daleč naokoli. Odtod je sledilo točno in takojšnje streljanje italijanskih topničarjev na gotova mesta na višini. To stražo je treba odpraviti. In oglasil se je neki zborni strelec iz doline Oetzske, mladenič mirne roke in zanesljivega očesa. Ponoči se je priplazil tiho, vedno v nevarnosti, v bližino italijanske straže. Treba je bilo delati hitro, storiti nemudoma, kar treba, kajti ako kaj zamudi, je po njem.... Kakor kadar je lazil za srnami, tako dobro je treba pomeriti in zadeti. In pomeril je in zadel. Osem mož, osem strelov, vsi streli so zadeli. Z italijanskega opazovališča ni mogel nikdo sporočiti sovražnim topničarjem, ko so prinašali našim lačnim lovcem jedi in pijače....

Pred očmi sovražnika.

Iz vojnoporočevalskega stana poroča poročevalec "Pester Lloyda" Geza Herczeg:

Usojeno mi je bilo, da sem gledal z vrha 1813 m visoke Cima d' Oro čez jezero v italijansko deželo. Vidi se jezero Ledro do Apeninov in opazi so se s prostim očesom italijansko trdnjavo Campo Molo in italijanske pozicije na Monte Altissimo. Tu podaja bojišče čisto poseben pogled naokoli. Nahajamo se na vrhu in vidimo z daljnogledom in celo s prostim očesom, kako marširajo italijanske kolone, kako mule vlečejo tren na višine in kako eksplodirajo avstr. šrapneli nad sovražnikom. Dela v zemljo, ki sem jih tukaj videl, so mojstrska dela tehnike. Naše obrambne postojanke so povsem izvrstne. To so v skale in v zemljo vsekane trdnjave. Povsodi se opazi kako se uporabljajo izkušnje eno leto trajajoče svetovne vojne. Pod nami je vas Molina. Tu se je vpiral žandarmerijski stražmešter Fenhardt z nekaj možmi skozi cele tedne sovražnim napadom in ne da bi bil dobil kako ojačenje, je vrgel nazaj celo kompanijo Italijanov. Pokazali so mi strelca iz Merana, starega moža, ki je bil pri nekem italijanskem napadu ranjen na čudovit način. Vsled stalnega streljanja mu je lastna puška preluknjala dlan. "Da", je rekel, "v osmih urah sem oddal okoli 800 strelov". Naše pozicije povsodi so tam kakor spočetka vojne. Naši se ne pomaknejo nazaj niti za las. Sredi oblakov tu se čuti neverjetno varnega. To so takorekoč skalnate trdnjave, ki nudijo celo v snegu na metre visokem našim vojakom sigurno zavetje. Videl sem artilerijsko pozicijo, vsekano v skalovje. Čudežno delo vojnogradbene tehnike. Italijani se bojujejo tu trajno s topovi po stalnih njihovih porazih.

Italijansko uradno poročilo.

Na Tirolskem je omejil sovražnik svoje delovanje na artilerijske akcije, na katere so odgovarjale naše baterije z uspehom. Poizvedovanje, izvršeno drzno na sovražne utrdbe na višini Cordevole, je moglo konštatirati, da je napravil naš ogenj na fortu Corte in na elektrarni v Rencu težko škodo. V bovški kotlini je prisilila naša artilerija sovražno kolono, ki je hotela prodirati iz Predela proti Boveu, da se je ustavila in umaknila. Druga kolona, ki je prodirala severo-vzhodno od Predela na Predel, je bila napadena in razpršena. Na Krasu ni bilo nobenega pomembnejšega dogodka. Sovražnik je vrgel mnogo bomb na ladjedelnico v Tržiču, ki so povzročile požar, potem je poskusil s svojim navadnim streljanjem iz pušk ovirati pomožna dela.

THE ISONZO VALLEY

Silvin Sardenko:

Soči.

Krvava tečeš, hči planin! !
Kesna si v uri mučeniški,
ko se ti v strugi bolečin
ustavlja živi tek dekliški.
Kalna si, hči planin!
Kdor v tvojih se rodi gorah,
trpljenja sin postane;
ob tvojih gledamo solzah,
ob tvojih slušamo vodah:
trpljenja sin ostane.
Kalna si, hči planin!
Nad tabo se je z divjo silo
prorokovanje dopolnilo:
nedolžno svojih kri sinov,
krivično kri sovražnikov
sprejemaš v tok viharen.
Nad Krnom grom — oh, boj hrumi!
Pod Krnom pa tvoj prorok spi.
Tam v grobu vsaj je varen? —
Kalna si, hči planin!
Usode se prerokovane
ognila nisi z naših lok,
sočutno nosiš svoje rane
in vdov trepet in mater jok
in strah nevest in plač otrok....
Kako grozno, trpko šumiš,
kako grenko, težko ječiš,
ko sred gorja mi krvaviš! —
Le včasih val srebrn sine
iz neprozorne globočine,
prozoren biser med vodami —
vesela misel med solzami,
vesel spomin na prejšnji čas,
ko še poznala nisi boja,
ko bil je jasen tvoj obraz,
vsa v ljubkih glasih pesem tvoja.
Srebrn val.... Ah, morda up....
In več ne boš iz krvavečih,
iz bridkih src, iz bojnih kup
napojev pila prekipečih. —
Krvava tečeš, hči planin!
Kesna si v uri mučeniški,
ko se ti v strugi bolečin
ustavlja živi tek dekliški.
Pa, glej, tvoj breg! — Miru glasnica,
oznanja olika spravni dan:
pomlaja vinska se gorica,
razvija cvetna se ravan,
ki ti ji skrbna si dojnica.
O da bi blizu ta bil dan!
Oblok neba bo lep in čist,
pod nebom sinje gorske grodi
kot zlate črke v moder list
žarele bodo: Mir vam bodi!
Razkrhnjena so bridka jekla....
In ti boš spet vesela tekla,
vzgojila lepših nam cvetov,
vzgojila silnejših sinov. —
A danes pomni, bridka Soča,
kar gorko ti srce naroča:
Kri našo v solčnosti kristal
utrdi dnu globokih tal.
In ko bi kdo nam mir v dolinah,
nam blagor motil na planinah,
odgrni tajni svoj prepad,
odkrij kristalni svoj zaklad
in v živo kri ga spet prelij:
kedo je branil Kroni slavo,
kedo ohranil dedno pravo? —
Spoštujte ljudsko srčno kri!

Rusko baltiško brodovje.

Rusko brodovje, njegovi arzenali, vse ladjedelnice, velikanske tvornice, večina, in sicer glede svojih naprav najnaprednejši del ruske veleindustrije bo potem za carstvo izgubljen, se ne bo mogel več držati. Vse fantasterije o strategiškem umikanju, o ojačeni odporni moči na črti pri Moskvi in podobno so gola laž in samo pesek v oči neukemu ljudstvu, da ne bi izgubilo zadnje trohice poguma.

Rusko Baltiško brodovje nikakor ni tako za nič, kakor se mnogokrat domneva; seveda je v japonski vojni zelo torpelo; zato so pa Rusi z l. 1908 pričeli z angleško pomočjo z velikimi, nad vse modernimi novimi gradnjami. Iz let 1901, 1903, 1906 in 1907 imajo 4 oklopnice s skupno prostornino 62,300 ton. Težka armatura obstoji vsa iz 30.5 centimetrskih topov, vrhu tega so pa na ladijah manjši 12, 15 in 20 centimetrski topovi. Zlasti imata "Imperator Pavel Prvi" in "Andrej Prvozvani" po 14 topov srednjega premera (20.3 cm). V proračunu za leto 1908 pa so dovoljene štiri nove velike linijske ladije, za katere je izdelala načrte angleška tvrdka Brown & Co. v Llydebanku. Podseki teh ladij so se spustili v morje 15. aprila 1909, in sicer vsi v Petrograjskih ladjarnah. Čeprav se je gradbena doba nekoliko zakasnila, je bržkone Anglija po izbruhu vojne storila vse, da se dogotovljenje pospeši. Vsaka teh ladij ima po 23,400 ton prostornine ter je oborožena z dvanajstorico 30.5 centimeterskih in šestnajstorico 12 centimetrskih topov. Oklopni pas je na sredi 225 milimetrov debel, gonijo pa ladije po 4 turbine, ki imajo skupaj 42,000 konjskih sil, ter po štirje vijaki. Nameravana je hitrost 29 vozlov. Težka artilerija je nameščena v 4 stolpih ob srednji črti ladije in sicer so v vsakem stolpu nameščeni 3 topovi. Ladija nad vodo je obdana z jeklenimi oklepi, poleg tega pa ima ob straneh po dolgem tudi še prirejene 50 mm debele oklepne pregraje, da jo varujejo pred torpedi.

Poleg linijskih ladij pa razpolaga rusko batiško brodovje danes bržkone tudi še s štirimi oklopnimi križarkami iz let 1906 in 1907 s skupno prostornino 39.400 ton. Armirane so z 20.3 in 25.4 centimetrskimi topovi, ne glede na lahko artilerijo, to je topove po 12 in 15 cm v premeru. Po gradbenem načrtu iz leta 1912 so pa dovoljene nadaljne štiri oklopne križarke velikanske. Njih podseki so se spustili v morje dne 19. decembra 1912 in gotove bi morale biti leta 1916. Koliko je delo z angleško pomočjo napredovalo, ni znano; ni pa pričakovati, da bi se te ladije že letos izročile svojemu namenu. Ladije imajo prostornine po 32.500 ton ter so oborožene s po 12 topovi 35.6 cm v premeru in po 21 topovi kalibra 12 cm. Gonijo jih turbine s 66,000 konjskimi silami ter jim je proračunana hitrost 29 vozlov. To bi bile vsekakor silne bojne enote, katere bo treba pozneje ravnotako vpoštevati kakor že omenjene nove linijske ladije, zlasti, ker bodo baje oborožene z znatno povečanim topovskim kalibrom 35.6 cm.

Poleg teh velikih bojnih ladij imajo Rusi v Baltu že, oziroma še grade kakih 10 do 12 zavarovanih križark s povprečno 5000 do 6000 tonami prostornine, oboroženimi z 12.7, oziroma 15 cm artilerijo. Vrsti teh ladij je pripadala tudi križarka "Zemčug", ki jo je potopila "Emden".

Dalje sledi v inventarju Baltiškega brodovja po vrsti navzdol, precejšnje število topničark, ki pa nimajo skoro več nobenega pomena; potem pa znatna flotila torpednih rušilcev: kakih 80 do 90, ne glede na 36 rušilcev, ki jih je dovolil proračun za leto 1912 in imajo biti leta 1917 dogotovljeni. Baltiško brodovje šteje tudi 21 že gotovih in 12 leta 1912 dovoljenih podmorskih čolnov.

Skoro vse te ladije so štacijonirane v Petrogradu, oziroma v Kronstadtu; tam je njih baza, tam so arzenali in ladjarne. Pravo bivališče tega brodovja je Finski zaliv, v čegar vzhodnem kotu je prestolica ruskega carstva. Številne kleči nudijo tu ladijam dokaj varnosti. Na finski strani sta pristaniški mesti Helsingfors in Abo, na južni strani Reval in Baltišport. Ne da se pa skoro misliti, da bi mogle te luke, izvzemši torpedne čolne in male križarke, tvoriti zadostna opirališča za večje ladije. Če se posreči Ruse uničiti, potem bo Balt prost in ne bo več potrebno, da bi se tam vzdržale večje pomorske sile. To pa nastopi seveda tudi tedaj, ko po zimi Finski zaliv zamrzne; takrat bo rusko brodovje zakovano v ledu.

Glede opirališč ruskega brodovja v Baltu velja tole:

V Petrogradu, oziroma okolici so tri velike državne ladjarne: Baltiška ladjarna, ki je opremljena za ladije kakoršne si bodi velikosti ter ima v miru po 6000 delavcev, potem Admiralitetna ladjedelnica ter Ladjarna na galejah ob otokih, pod vodstvom angleške tvrdke Brown-Clydebank.

V Kronstadtu so obširni državni arzenali za opremo in vzdrževanje vojnega ladjevja, otok sam je močno utrjen. Državni ladjarni sta tudi še v Helsingforsu in Revalu; tu grade manjše ladije, zlasti torpedne čolne; ladjedelnica v Libavi je že v nemških rokah.

Kar se tiče zasebnih ladjedelnic, je treba predvsem omeniti Putilove tvornice v Petrogradu, ki spadajo med največja ruska podjetja in je bila nekaj časa v angleških rokah. Leta 1868 jo je kupil Nikolaj Ivanovič Putilov ter se odslej po njem imenuje. Tvrdka ima poleg velikih livarn za železo in jeklo, tovarn za izdelovanje topov in železniških vozov tudi delavnice za lokomotive, torpede in oklopno gradivo. Leta 1910 pa je tvrdka napravila še velikansko novo ladjedelnico, za katero se je porabilo 76.5 hektarov zemljišča. Pri tej ladjarni je po pogodbi zavezana tudi nemška tvrdka Blohm in Voss iz Hamburga za konstruktivna dela pri novih ladijah. Vsled upliva te tvrdke so nastale nove, vzorne ladjarne za gradnjo velikih ladij in torpednih čolnov. Gradnja delavnic se je poverila tvrdkama "Nemška delniška družba za stroje" v Duisburgu ter "Hein, Lehmann in Co." v Duesseldorfu. V Petrogradu sta še Nevska ladjarna in francosko-ruska ladjedelnica. Manjše ladije, torpedovke itd. izdelujejo tudi Kovinske delavnice in pa tovarna Ohta (W. Clichton in Co.), obe tvrdki v Petrogradu.

Razun v Petrogradu imajo tudi Riga, Helsingfors in Reval čeprav manjša, pa vendar važna obratovališča. Ruska družba v Rigi izdeluje večinoma strelivo in torpede, vrhu tega pa tudi vojne ladije. Lange in sin gradita tudi torpedovske. V Revalu izdeluje tvornica Nobel in Lessner podmorske čolne. V Helsingsforsu gradijo tvrdke: ladjarna Sandvikens, Družba za železno ogrodje in Ruska družba za mornarico istotako manjše in večje vojne ladije. Omeniti je še Nikopolsko-Mariupolsko družbo za izdelavo Kruppovih oklepov ter l. 1913 ustanovljeno angleško družbo Vikers za izdelovanje topniškega gradiva v Caricynu.

Razun naštetih je še zlasti v Petrogradu mnogo drugih tvrdk, na primer Nobel, ki na polju gradnje strojev, izdelave streliva, elektrotehnike, izdelave orožja, skratka vsakovrstne industrije izborno delujejo. Če Rusi ta industrijsko podjetja izgube, tedaj je za Rusijo izgubljeno jedro njene industrije, vsled česar tudi carja miru Nikolaja slavnemu vodstvu ne bo mogoče nadaljevati vojne.

Slovensko katoliško

podp. društvo svete Barbare

ZA ZEDINJENE DRŽAVE SEVERNE AMERIKE.

Sedež: FOREST CITY, PA.

Inkorporirano dne 21. januarja 1902 v državi Pennsylvania.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: JOŽEF PETERNEL, Box 95, Willock, Pa.
I. podpredsednik: KAROL ZALAR, Box 547, Forest City, Pa.
II. podpredsednik: LOUIS TAUCHAR, Box 835, Rock Springs, Wyo.
Tajnik: JOHN TELBAN, Box 707, Forest City, Pa.
II. tajnik: JOHN OSOLIN, Box 492, Forest City, Pa.
Blagajnik: MARTIN MUHIČ, Box 537, Forest City, Pa.
Pooblaščenec: JOSIP ZALAR, 1004 North Chicago St., Joliet, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN IVEC, 900 Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik: IGNAC PODVASNIK, 4734 Hatfield St., Pittsburgh, Pa.
I. nadzornik: JOHN TORINČ, Box 622, Forest City, Pa.
II. nadzornik: FRANK PAVLOVČIČ, Box 705, Conemaugh, Pa.
III. nadzornik: ANDREJ SLAK, 7713 Issler Ave., Cleveland, Ohio.

POROTNI ODBOR:

Predsednik: MARTIN OBREŽAN, Box 72, East Mineral, Kans.
I. porotnik: MARTIN ŠTEFANČIČ, Box 78, Franklin, Kans.
II. porotnik: MIHAEL KLOPČIČ, 528 Davson Ave., R. F. D. 1, Greenfield, Detroit, Mich

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: ANTON HOČEVAR, R. F. D. No 2, Box 11½, Bridgeport, O
I. upravnik: ANTON DEMŠAR, Box 135, Broughton, Pa.
II. upravnik: PAVEL OBREGAR, Box 402, Witt, Ill.

Dopisi naj se pošiljajo I. tajniku Ivan Telban, P. O. Box 707, Forest City, Penna.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA."

Obsojen po prekem sodu.

Tirolski listi poročajo, da je bil za gradom v Tridentu ustreljen po prekem sodu neki vojak češke narodnosti.

1200 žrtev nemških Zeppelinov.

Genevski "Journal" poroča, da so nemški Zeppelini pri svojih napadih na Francijo ubili 219 oseb, 972 oseb pa ranili.

Novo pregledovanje na Ogrskem.

Razglas ogrskega domobranskega ministrtsva pozivlja na nabor a pravega cilja sovražnik težko vojaški dolžnosti podvržene a pri prejšnjih naborih za nesposobne spoznane moške. Obenem je zaukazan popis vseh od črnovojniške službe oproščenih, v letih 1873. do 1896. rojenih moških.

Vezuv bljuje.

"Socolo" javlja iz Neapolja: Vezuv bljuje že par dni goste bele oblake dima in pepel, a neko noč pa je izbruhnila glavna odprtina lavo. Zdaj izgleda Vezuv, kakor da bi imel ognjeno krono.

Tri prednice ruskega "Rdečega križa" pri nemški cesarici.

Iz Berlina poročajo: Cesarica je pred kratkim sprejela tri prednice ruskega "Rdečega križa", ki imajo nalogo obiskati taborišča za ruske ujetnike v Nemčiji.

Od veselja je zblaznel.

Francoski ujetnik Liberman, ki je bil dosedaj v nemškem ujetništvu v Wuerzburgu, je dobil od doma obvestilo, da je podedoval 200,000 frankov. Ta nepričakovana sreča ga je tako razveselila, da so ga morali spraviti v blaznico. Tam pa se je dedščine še dalje veselil, dokler ga ni zadela kap in je obležal mrtev.

Bestijalni maščevalni čin.

Iz vojnoporočevalskega stana: S tirolskega bojišča se poroča o dodoku, ki označa italijansko bojevanje. Te dni je napadel italijanski pehotni oddelek našo 11 mož broječo patruljo na Monte Pini, zapadno od Bezecce. Patrulja je gradila jarek in je bila odložila orožje. Osem naših vojakov se je s pestmi prebilo skozi vrste Italijanov. Poveljnika, podlovca, Josipa Kaltenbacherja, so našli potem mrtvega, truplo je ležalo na hrbtu, roke je imel zvezane z vrvjo križema, konštatiralo se je, da je bil zaboden z bajonetom v prsi, konštatiralo se je tudi poškodbe, ki so kazale, da se je boril z rokami s sovražnikom in da so ga sovražniki davili. Zdravniško izvestje pravi, da mu je zadal smrt vbod z bajonetom. Gotovo, da Kaltenbacher ni bil zvezan potem, ko so ga zabodli, marveč vce okolnosti pričajo, da so Kaltenbacherja pregali in zvezali in potem šele, ko je bil brez moči, zabodli v prsi. — Pozneje je ta napadena patrulja napadla Italijane pri Tiarni di Sotto, 4 Italijani so bili mrtvi in eden težko ranjen. Zato se more sklepati, da so se maščevali Italijani na bestijalen način ad Kaltenbacherjem.

Jugoslovanska Katol. Jednota

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota.

Sedež v ELY, MINNESOTA.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: J. A. GERM, 507 Cherry Way or box 57, Braddock, Pa.
Podpredsednik: ALOIS BALANT, 112 Sterling Ave., Barberton Ohio.
Glavni tajnik: GEO. L. BROZICH, Ely Minn.
Blagajnik: JOHN GOUŽE, Box 105, Ely, Minn.
Zaupnik: LOUIS COSTELLO, Box 583, Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN IVEC, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNIKI:

MIKE ZUNICH, 421—7th St., Calumet, Mich.
PETER ŠPEHAR, 422 N. 4th St., Kansas City, Kans.
JOHN KRŽIŠNIK, Box 133, Burdine, Pa.
JOHN VOGRICH, 444—6th St., La Salle, Ill.
JOHN AUSEC, 5427 Homer Ave., N. E. Cleveland, O.

POROTNIKI:

FRAN JUSTIN, 1708 E. 28th St., Lorain, O.
JOSEPH PISHLAR, 308—6th St., Rock Springs, Wyo.
G. J. PORENTA, Box 701, Black Diamond, Wash.

POMOŽNI ODBOR:

JOSEPH MERTEL, od društva sv. Cirila in Metoda, štev. 1, Ely, Minn.
LOUIS CHAMPA, od društva sv. Srca Jezusa, štev. 2, Ely, Minn.
JOHN GRAHEK, st., od društva Slovenec, štev. 114, Ely, Minn.

Vsi dopisi, tikajoči se uradnih zadev, kakor tudi denarne pošiljatve, naj se pošiljajo na glavnega tajnika Jednote, vse pritožbe pa na predsednika porotnega odbora.

Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne bode ozíralo.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA."

Roman o gospe Ani in študentu Avreliju.

Ivan Lah.

(Nadaljevanje).

V tem ga je zmotil profesor Grizelius, ki je stopil v sobo. Odložil je klobuk na mizo in se vsedel na stol. "Sami veste, dragi Avrelij, da ste bili izmed mojih najljubših učencev in priznati vam moram, da ste uživali moje popolno zaupanje in da sem vas namenil za višji poklic, za katerega vas je določila tudi vaša bogato obdarjena narava, utemeljena v dobrih navadah stare častivredne družine. Tudi nočem vam očitati, da v tem niste storili svoje dolžnosti. Toda človek ima tudi druge dolžnosti, ki jih je treba enako izpolnjevati. Toda prezgodaj se je izkazalo, kako prazni so bili moji upi. Včeraj ste ves večer kazali lastnosti, pridobljene po dobri vzgoji, toda konec je venec uspehov.... Slišati sem moral pritožbe, da se niste poslovil od družbe, ampak da ste odšli, kakor da prezirate ljudi, ki so visoko nad vami. Ker bi vam moglo vse to v vašem bodočem poklicu škodovati, je nujno potrebno, da pojdete še danes v grad in opravičite svoje postopanje. Potem si ohranite mojo in drugih ljudi naklonjenost." Tako je govoril profesor in je pri tem gledal na popisane liste na mizi in na shujšani obraz študenta Avrelija. Potem je vzel klobuk in je rekel: "Obljubite, da izpolnite mojo željo?"

"Obljubljam", je rekel Avrelij pokorno ter mu podal roko.

Profesor je odšel.

Avrelij je dolgo slonel nad nekončanim pismom, potem se je spomnil, da mora izpolniti dano besedo in je odšel v grad.

12.

Med tem je gospa Ana hodila v svoji sobo po dvoreu od okna do okna in nemirno gledala po sneženem polju. Najdalje je stala na oni strani, kjer se je videla pot proti mestu, tam so se kazale kolesnice in zdelo se ji je, da vidi med njimi stopinje, ki vodijo nazaj v mesto.

"Tam je odšel moj najljubši Avrelij, moja sreča in ljubezen." Z nemirnim sreem je čakala, kdaj zagleda na cesti jezdeca ali kočijo ali pešpotnika.... Toda nikogar ni bilo. Spomnila se je na vse sladke trenotke pretekle noči in ni mogla razumeti, zakaj se je vrnil tako urno, zakaj ni postal pod njenim oknom.

Pri teh besedah je zagledala gospa Ana kočijo, ki je letela po cesti od mesta. Razveselila se je zelo, ko jo je zagledala; toda ko je prihajala kočija bliže, je videla, da nosi znamenje plemiške kočije in jo je obšla zla slutnja.... Kočija je obstala pred dvorcem in izstopil je star kavalir. Gospa Ana je spoznala, da je ekscelenca Silva-Potok. Sprejela ga je z veliko ljubeznivostjo in stari kavalir je pripovedoval o govoricah, ki se širijo po gradu ter ji ponujal svojo pomoč. Pravil je o zvijači, ki si jo je izmislil gospod Terramyszka, kako je prepričan, da je zapodila gospa Ana med potjo zaljubljenega študenta iz kočije. Toda drugi so, ki ne vedo o zvijači in ji tudi ne verujejo. Zato je treba, da se vsa stvar pojasni. Markiz de Pollian, gospod de Chemoi in gospod de Gorian so pripravljeni zastaviti svoje orožje, da dokažejo resnico. Treba pa je, da pride gospa Ana sama v grad....

Gospa Ana se je vsemu temu čudila, toda razumela je spletko in je vedela, da je to delo gospe de Champillon. Ker si je bila svesta svoje nedolžnosti, se je takoj odločila, da pojde v grad. Pogostila je starega kavalirja v svoji sobi in je z nasmehi sprejemala njegove poklone. Ker je želela videti Avrelija, se je odpeljala z ekscelenco preje proti mestu. Vso pot je gledala iz kočije in se spominjala snočnje vožnje.

13.

Ljudje, ki jih je premagala sila ljubezni, se zagledajo v svoje lepe sanje in se jim zdi vse drugo na svetu malenkostno in brez pomena. Vseeno jim je, kod hodi njih pot in kakšna so tla, po kateri hodijo. Zato se jim pogosto zgodi, da pozabijo na vsakdanje dolžnosti življenja in stopajo preko njih na veliko jezo in nevoljo vseh, ki žive po dobrih šegah in običajih. Tako se je zgodilo, da Avrelij ni mislil, kako je nedostojno, ako se človek ne poslovi pri gospodi. Zato je Avrelij pričakoval, da se bo drugače glasil opomin profesorja Grizelija. Ko pa je slišal, da ni zakrivil drugega, je hotel popraviti svojo napako, ki se mu je zdela tako malenkostna, da na poti v grad niti ni premišljal o tem, s kakimi besedami se naj opraviči. Mislil je samo na gospo Ano in je želel, da bi se ji ne zgodilo kaj hudega zaradi njegove neprevidnosti. Bolj častna bi bila smrt v boju za njeno čast, nego da bi si sam prebodel srce. Odločno je položil roko na ročaj svojega meča in zdelo se mu je, da leži v njem odgovor na vsa vprašanja.

Tako je prišel popoldne v grad.

Stopal je po stopnicah navzgor in je naznanil slugi, da želi govoriti z grofom. Sporočili so mu, da je grof pri kneginji, in da mora počakati v sprejemni sobi. Avrelij je čakal nestrpno in je zbiral besede, s katerimi se opraviči. Treba je povedati tako, da se ne izda, da je spremljal gospo Ano. Ako bi povedal tudi to, je treba razjasniti ves slučaj. Toda s tem pade krivda na gospoda Terramyszko. Sklenil je, da hoče prevzeti krivdo nase.

Čez dolgo časa je prišel grof v sobo in je pogledal Avrelija z neprijaznim obrazom.

Avrelij se mu je priklonil in je začel takoj svojo izpoved.

"Dolžnost me je prignala k vam, milostivi gospod, da opravičim veliko napako, ki sem jo zagrešil nasproti vam in nasproti vašim gostom, ker sem odšel, predno sem se pri gospodi poslovil na način, ki je vreden visoke družbe, v katero sem bil povabljen. Spoznam, da je bila velika moja neprevidnost, dasi ni bila moja volja, da bi ne izpolnil dolžnosti, ki jo zahteva od vsakega pravega kavalirja družabni red in utrjena navada. Vzrok mojemu odhodu je bil v zvezi s kavalirsko dolžnostjo, ki ni bila manjša od dolžnosti, ki jo ima vsak kavalir do družbe."

"Ravno to vas ne opravičuje, ampak kaže vaše najgrše lastnosti", je rekel grof, "ker ste zapustili družbo in ste se vpričo vseh odpeljali z damo, ki ni želela vašega spremstva. Opustili ste eno dolžnost in druge niste izvršili; nasprotno, ravnali ste proti vsem dobrim navadam in ste celo pozabili na visoke osebe, ki so vas milostno sprejele na večeru."

Te besede so padle z vso težo na Avrelija. Videl je, da je vse znano.

"Da, velika je moja krivda", je rekel Avrelij.

"In tem večja, ker ste jo hoteli prikriti", je pripomnil grof.

"Čista je moja vest in častna so moja dejanja...."

"Vaša predrznost ni manjša od vaše nedostojnosti, mladi gospod", je rekel grof, "zato vidite, da sva dokončala svoj pogovor."

V tem trenotku je stopil v sobo gospod Terramyszka, ki se mu je takoj zdelo, zakaj so se slišale glasne besede med grofom in Avrelijem.

"Zdi se mi, da vlada danes v družbi nesporazumljenje, ker je ta mladi kavalir včeraj na moje povelje spremljal damo, ki se je odpeljala iz gradu. Svoj meč zastavim, da je vestno izvršil svojo dolžnost."

Grof se je obrnil k Avreliju in mu je podal roko in je rekel s prijaznim glasom:

"Želim, da bi tudi drugi spoznali, da ste ravnali kakor se spodobi pravemu kavalirju."

Te besede so Avrelija pomirile in hvalčno se je priklonil grofu.

14.

Zunaj se je ustavilo dvoje konj in sluga je naznanil prihod gospe Ane. Avreliju je zatrepetalo srce. Čez nekaj trenotkov so se vrata odprla in vstopila je gospa Ana v spremstvu ekscelence Silva-Potoka. Stari kavalir jo je vodil za roko in jo je peljal naravnost proti grofu. Za njo so vstopili markiz de Pollian in gospod de Chemoi.

Avrelij je stal globoko priklonjen in si je komaj upal pogledati gospa Ani v obraz. Gospod Terramyszka je stal poleg njega in mu šepetal:

"Kako ste se imeli? Dobro? Jaz danes ne opustim prilike, da jo spremim. Vse tajite, ničesar ne priznajte, vso krivdo zavrnite name! Pri kneginji vas izgovorim."

Avrelij je samo napol poslušal njegove besede in jih ni popolnoma razumel. Povzdignil je oči in je videl, da je gospa Ana gledala nanj; njiju pogledi so se vjeli. Ana se je smejala z ljubeznivim nasmehom. Avrelij pa je plašno povesil oči; čutil se je krivega pred njo in bilo mu je neprijetno, ko se je spomnil na vse. Med tem je stopila v sobo gospa de Champilon. Pozdravila je gospo Ano s prisiljeno prijaznim pozdravom in jo povabila v svojo sobo, ker je hotela z njo govoriti, predno jo sprejme kneginja. Gospa Ana se je poklonila kavalirjem in odšla mirno z gospo de Champillon. Ekscelenca Silva-Potak je pogledal študenta Avrelija in rekel s posmehljivim glasom:

"Vi ste spremili to damo v noči domov; gotovo vam je bila težka pot nazaj."

"Ne razumem vas ekscelenca", je rekel mirno Avrelij.

"Mladim ljudem se pogosto zgodi, da jih dama odslovi", je rekel stari kavalir z nasmehom. "Mi vse vemo."

"Izpolnil sem svojo dolžnost, ekscelenca, in ne razumem, zakaj bi bil odslovljen."

"Gospoda", je rekel Terramyszka, "to je malo nesporazumljenje. Mladi gospod je spremljal damo na moje povelje."

"Sedaj razumemo", so rekli gospodje in se posmejali, kajti menili so, da vedo, kaj se zgodilo in niso hoteli spraviti mladega študenta v zadrego. Podali so mu roke in ga sprejeli v svojo sredo.

Avrelij si je dobro zapomnil one besede in ni bil zadovoljen s spravo; hotel se je z njimi pogovoriti pozneje.

Gospa Ana je sedela v sobi pri gospe de Champilon in poslušala njene besede. "Ne morem dovoliti, da bi govorili s kneginjo, dokler ne opravičite svojega včerajšnjega bega", je rekla gospa de Champilon; "kajti slučaj je znan vsem in govori o njem celo mesto v veliko sramoto kneginji, ki prebiva med nami."

Gospa Ana je vstala in je hotela z ostro besedo zavrniti to očitanje. Toda obvladala se je in mirno poslušala dalje.

"Znano je', je nadaljevala gospa de Champillon, "da ste zapustili grad takoj, ko se je podala kneginja v svojo spalnico, in sicer ste zapustili grad v družbi z nekim gospodom, kar je nedostojno za damo, katere mož je v dvorni službi. Tudi kneginja ve o tem, in ji ni bilo prijetno, da se je to zgodilo. Gotovo imate pripravljene izgovore za vsak slučaj, toda pri veliki vojvodinji se ne morete z ničemer opravičiti in ne morem vam dovoliti, da se snidete s kneginjo."

"Resnica je, da me je spremljal na poti domov mlad kavalir, ki ga je v to določil gospod Terramyszka. Moja vest je čista in želim, da to sporočite kneginji."

Gospa de Champillon je za trenotek molčala, potem pa je rekla:

"Tudi to vas ne opraviči."

"Potem me opravičijo vsi kavalirji, ki stoje zunaj v dvorani", je rekla gospa Ana ponosno in je vstala.

Gospa de Champillon ji je pogledala prezirljivo v obraz in rekla:

"Velika vojvodinja bo izvedela o tem", in je odšla proti vratom, ki so vodile v sobo kneginje.

Kneginja je sprejela gospo Ano zelo ljubeznivo. Ko se je gospa Ana hotela opravičiti, je rekla:

"Vse mi je razumljivo in nisem vas obsojala. Priporočila bom vas veliki vojvodinji." — Gospa Ana ji je hvaležno poljubila roko. Na to so vstopili v sobo kavalirji in so se posedli okoli kneginje. Gospod Terramyszka se je vsedel blizu gospe Ane in ji je šepetal laskave besede na uho. Avrelij je sedel blizu njega in si ni upal prisesti bliže, ker se je bal, da bi vzbudil v drugih slabe sumnje. Čakal je na prilko, da more izpregovoriti par besed z gospo Ano, da jo prosi odpuščanja in potem je hotel oditi. Gospa Ana je bila ves čas obdana od kavalirjev in se je odkritosrčno smejala njih besedam; komaj da se je ozrla na Avrelija, ki je nemirno čakal konca. —

Šele ob mraku je gospa Ana šepnila gospodu Terramyszki na uho, da želi govoriti z Avrelijem in da naj jo osvobodi gospodov kavalirjev.

Gospod Terramyszka je takoj izpolnil povelje in je zašepetal gospodom, da želi gospa Ana govoriti z zaljubljenim študentom. Gospode kavalirji so obdali kneginjo in med tem se je Avrelij približal gosje Ani. Poljubil je skrivaj njeno roko in je zašepetal:

"Odpustite, moja gospa!"

"Ničesar vam nimam odpuščati", je rekla s sladkim glasom. "Hotela bi, da bi me danes zopet spremili ,toda to se more zgoditi le z največjo opreznostjo.

V tem je padel gospe Ani robec na tla. Avrelij se je priklonil in je med tem začutil njeno roko na svoji glavi.

"Hvala vam", je rekla gospa Ana, in mu je zašepetala: "Pričakujem vas...."

"Jaz odidem", je šepnil Avrelij in se je odstranil, kajti zapazil je, da gleda gospa de Champillon proti njemu. Avrelij se je poslovil od dam in kavalirjev in odšel.

15.

Stari modrijani trdijo, da je nezadovoljnost ljudi velika nehvaležnost do bogov kajti vse se godi na svetu po volji bogov in nič slabega ne more priti iz njih dobrotljivih rok; zato je tudi nesreča le prevara, s katero se skuša naša stanovitnost, in je enaka grenki lupini, ki skriva v sebi sladek sad. Kdor namreč izpolnjuje svoje dolžnosti, hodi pravo pot in ga ne moti niti sreča niti nesreča.

Ko je Avrelij stopal v grad, je mislil, da s tem izpolni svojo dolžnost, ki se mu je zdela tem bolj brez pomena, ker je hotel s mrtjo kaznovati svojo lahkomiselnost. Toda dosegel je v tem mnogo več in vračal se je z veselim srcem.

Kako velika je bila njegova sreča, da je videl gospo Ano, da je govoril z njo in da ji je mogel reči ono besedo, ki je ves dan trepetala v njegovem srcu: "Odpusti!".... In Ana ga je ljubeznivo pogledala in mu vse odpustila.

(Pride še.)

Položaj v Angliji.

Ministrski predsednik Asquith je pojasnil v poslanski zbornici položaj, v katerem se nahaja Anglija.

London, Anglija, 2. novembra. Ministrski predsednik Asquith je pojasnjeval danes v poslanski zbornici splošni vojni položaj ter ob tej priliki prvič oficijelno namignil, da zavezniki resno razpravljajo o možnosti, da se ustavi operacije v Dardanelah.

Asquith je izjavil, da so zadržale angleško-francoske čete dosedaj na Galipolisu 200.000 Turkov, da pa se resno razmišlja o situaciji v Dardanelah z ozirom na položaj na Balkanu.

Njegova navedba, da je bilo na Galipolisu le 200.000 Turkov je vzbudila splošno presenečenje ker so listi poročali, da je na polotoku najmanj pol milijona Turkov. Izjava Asquitha se razlaga splošno tako, da se namerava vreči zavezniške čete na Balkan.

V nadaljnem poročilu svojega govora je rekel Asquith, da so očitanja, da se je prišlo Srbom prepozno na pomoč, neutemeljena. Zavezniki so imeli dosti vzroka za domnevanje, da se bo čutila Grška vezana vsled pogodbe s Srbijo ter prihitela slednji na pomoč. Dostavil je nadalje, da so si zavezniki na jasnem glede tega, da je treba na vsak način ohraniti neodvisnost Srbije. Zadnji obisk generala Joffre v Londonu se istotako spravlja v zvezo s kampanjo na Balkanu.

Nadalje je objavil Asquith, da je iz poročil angleškega vrhovnega poveljnika Frencha razvidno, da se nahaja v Franciji pod njegovim poveljstvom najmanj milijon vojakov. K temu prideje še čete v Dardanelah, v Egiptu in na drugih pozoriščih.

Glede finančnega položaja se je izrazil Asquith, da je resen ter da mora biti dežela pripravljena na nadaljne velike žrtve.

NAŠI ZASTOPNIKI,

kateri so pooblaščeni pobirati naročnino za "Glas Naroda" in knjige, kakor tudi za vse druge v našo stroko spadajoče posle:

Jenny Lind, Ark. in okolica: Michael Cirar.
San Francisco, Cal.: Jakob Lovšin
Denver, Colo.: Frank Skrabec.
Leadville, Colo.: Jerry Jamnik.
Pueblo, Colo.: Peter Culig, J. W. Rojts, Frank Janesh in John Germ.
Salida, Colo. in okolica: Louis Costello (The Bank Saloon).
Walsenburg, Colo.: Ant. Saftich.
Clinton, Ind.: Lambert Bolskar.
Indianapolis, Ind.: Alois Rudman
Woodward, Ia. in okolico: Lukas Podbregar.
Aurora, Ill.: Jernej B. Verbič.
Oglesby, Ill.: Math. Hribernik.
Chicago, Ill.: Frank Jurjovec.
Depue, Ill.: Dan. Badovinac.
La Salle, Ill.: Mat. Komp.
Joliet, Ill.: Frank Laurich, John Zastel in Frank Bambich.
Mineral, Kans.: John Stale.
Waukegan, Ill.: Frank Petkovšek in Math Ogrin.
So. Chicago, Ill.: Frank Černe in Rudolf Požek.
Springfield, Ill.: Matija Barborič
Frontenac, Kans. in okolica: Fran Černe
Mulbery, Kans. in okolica: Martin Kos.
Calumet, Mich. in okolica: Pavel Malta in M. F. Kobe.
Manistique, Mich. in okolica: B. Kotnjan.
So. Range, Mich. in okolica: M. U. Likovič.
Aurora, Minn.: Josip Fugina
Chisholm, Minn.: K. Zgonc, Jakob Petrich in Frank Žagar.
Duluth, Minn.: Joseph Sharabon.
Ely, Minn. in okolica: Ivan Gouže, M. L. Kapsch, Jos. J. Peshel in Louis M. Perušek.
Eveleth, Min.: Jurij Kotse.
Gilbert, Minn. in okolica: L. Vessel
Hibbing, Minn.: Ivan Pouše.
Kitzville, Minn. in okolico: Joe Adamich.
Nashwauk, Minn.: Geo. Mauric.
Virginia, Minn.: Frank Hrovatich
St. Louis, Mo.: Mike Grabrian.
Aldridge, Mont.: Gregor Zobec.
Great Falls, Mont.: Math. Urich, 8409 N. 5th Ave.
Red Lodge, Mont.: J. Koprivšek.
Roundup, Mont.: Tomaž Paulin.
Little Falls, N. Y.: Frank Gregorka
Cleveland, Ohio: Frank Sakser, J. Marinčič, Chas. Karlinger, Jakob Resnik in John Prostor.
Barberton, O. in okolica: Alois Balant.
Bridgeport, O.: Frank Hočevar.
Collinwood, O.: Math. Slapnik.
Lorain, Ohio in okolica: John Kumše 1785 E. 33. St.
Youngston, O.: Ant. Kikelj.
Oregon City, Oreg.: M. Justin.
Allegheny, Pa. in okolica: M. Klaric.
Bessemer, Pa.: Louis Hribar.
Braddock, Pa.: Ivan Germ.
Bridgeville, Pa.: Rudolf Pleteršek.
Burdine, Pa. in okolica: John Kržišnik.
Conemaugh, Pa.: Ivan Pajk.
Claridge, Pa.: Anton Jerina.
Canonsburg, Pa.: John Koklich.
Broughton, Pa. in okolica: A. Demšar.
Darragh, Pa.: Dragutin Slavič.
Dunlo, Pa. in okolico: Josip Suhor
Export, Pa in okolica: Frank Trebec.
Forest City, Pa.: Karl Zalar in Fr. Leben.
Farell, Pa.: Anton Valentinčič.
Fitz Henry, Pa.: F. Gottlicher.
Greensburg Pa. in okolica: Joseph Novak.
Irwin, Pa. in okolica: Frank Demšar.
Johnstown, Pa.: Frank Gabrenja in John Polanc.
Meadow Lands, Pa.: Georg Schulta.
Monessen, Pa.: Math. Kikelj.
Moon Run, Pa. in okolica: Fran Maček.
Pittsburgh, Pa.: Ignacij Podvasnik, Ignas Magister, Z. Jakše in U. R. Jakobich.
Steelton, Pa.: Anton Hren.
Unity Sta., Pa.: Joseph Škerlj.
West Newton, Pa. in okolica: Josip Jovan.
Willock, Pa.: Frank Sesa in Joseph Paternel.
Teele, Utah: Anton Palčič.
Winterquarters, Utah: Louis Blažič.
Black Diamond, Wash.: Gr. Porenta.
Ravensdale, Wash.: Jakob Romšak.
Davis, W. Va. in okolica: John Brezich.
Thomas, W. Va. in okolica: Fran Kocijan in A. Korenchan.
Grafton, Wis.: John Stampfel.
Kenoha, Wis.: Aleksander Pezdir.
Milwaukee, Wis.: Josip Tratnik in Frank Meh.
Sheboygan, Wis.: Frank Sepich in Heronim Svetlin.
West Allis, Wis.: Frank Skoff in Louis Lončarič.
Rock Springs, Wyo.: A. Justin, Val. Stalich in Valentin Marcina.
Kemmerer, Wyo.: Josip Motel.

CENIK KNJIG

katere ima v zalogi

SLOVENIC PUBLISHING CO.

82 CORTLANDT ST. NEW YORK, N. Y.

MOLITVENIKI:

Duhovni boj	—.60
Marija Kraljica	—.60
Vrtec nebeški	—.40

POUČNE KNJIGE:

Ahnov nemško-angleški tolmač, vezan	—.50
Berilo prvo, vezano	—.30
Berilo drugo, vezano	—.40
Berilo tretje, vezano	—.40
Cerkvena zgodovina	—.70
Evangelij	—.50
Fizika 1. in 2. del	—.45
Katekizem vez. veliki	—.40
Katekizem vez. mali	—.15
Nemščina brez učitelja, 1. in 2. del, vsak 50¢, oba	$1.00
Občna zgodovina	$4.00
Pesmarica, nagrobnica	$1.00
Poljedelstvo	—.50
Popolni nauk o čebelarstvu, vezan	$1.00
Postrežba bolnikom	—.20
Sadjereja v pogovorih	—.25
Schimpffov nemško-slovenski slovar	$1.20
Schimpffov slovensko-nemški slovar	$1.20
Slovenski pravnik	$2.00
Slovenska Slovnica, vez.	$1.20
Slovenska pesmarica, 2. zvezek po	—.60
Spisovnik ljubavnih pisem	—.40
Trtna uš in trtoreja	—.40
Umna živinoreja	—.50
Umni kmetovalec	—.50
Žirovnik, narodne pesmi, 1., 2. in 3. zvezek, vez., po	—.50

ZABAVNE IN RAZNE DRUGE KNJIGE:

Baron Trenk	—.20
Belgrajski biser	—.20
Beneška vedeževalka	—.20
Bitka pri Visu	—.30
Bodi svoje sreče kovač	—.30
Boj s prirodo	—.15
Božični darovi	—.15
Burska vojska	—.25
Cerkvica na skali	—.15
Ciganska sirota, 93 zvezkov	$5.00
Cvetke	—.20
Don Kižot	—.20
Dobrota in hvaležnost	—.60
Fabiola	—.35
George Stephenson, oče železnic	—.20
Grizelda	—.10
Hubad, pripovedke, 1. in 2. zvezek po	—.20
Ilustrovani vodnik po Gorenjskem	—.20
Ivan Resnicoljub	—.20
Izanami, mala Japonka	—.20
Izidor, pobožni kmet	—.20
Jama nad Dobrušo	—.20
Jaromil	—.20
Jeruzalemski romar	—.45
Krištof Kolumb	—.20
Križana umilejnost	—.40
Kaj se je Makaru sanjalo?	—.50
Leban, 100 beril	—.20
Maksimilijan I.	—.20
Marija, hči polkova	—.20
Mati, socijalen roman	$1.00
Malomestne tradicije	—.25
Miklova Zala	—.35
Mirko Poštenjakovič	—.20
Na divjem zapadu, ves.	—.60
Na jutrovem	—.30
Na krivih potih	—.30
Na različnih potih	—.20
Narodne pripovesti, 1. in 3. zvezek po	—.20
Naseljenci	—.20
Na valovih južnega morja	—.15
Nikolaj Zrinski	—.20
O jetiki	—.15
Odkritje Amerike, ves.	—.80
Prihajač	—.30
Pregovori, prilike, reki	—.25
Prst božji	—.20
Randevous	—.25
Revolucija na Portugalskem	—.20
Senila	—.15
Stanley v Afriki	—.20
Sherlock Holmes, 3., 4., 5. in 6. zvezek po	—.30
Sveta noč	—.20
Srečolovec	—.20
Strah na Sokolskem gradu, 100 zvezkov	$5.00
Strelec	—.20
Sanjska knjiga, velika	—.30
Štiri povesti	—.20
Tegetthof	—.25
Vojan na Balkanu, 13 zves.	$1.85
Zlate jagode, vez.	—.30
Življenja trnjeva pot	—.50
Za kruhom	—.20
Življenje na avstr. dvoru ali Smrt cesarjeviča Rudolfa (Tragedija v Meyerlingu)	—.75

SPILMANOVE POVESTI:

1. zv. Ljubite svoje sovražnike	—.20
2. zv. Maron, krščanski deček	—.20
4. zv. Praški judek	—.20
6. zv. Arumugan, sin indijskega kneza	—.25
7. zv. Sultanovi sužnji	—.25
8. zv. Tri indijanske povesti	—.30
9. zv. Kraljičin nečak	—.30
10. zv. Zvesti sin	—.30
11. zv. Rdeča in bela vrtnica	—.30
12. zv. Boj in zmaga	—.30
14. zv. Prisega huronskega glavarja	—.30
15. zv. Angelj sužnjev	—.30
16. zv. Zlatokopi	—.30
18. zv. Preganjanje indijanskih misionarjev	—.30
19. zv. Mlada mornarja	—.30

TALIJA.

Zbirka gledaliških iger:

Brat sokol	—.20
Pri puščavniku	—.20
Raztresenca	—.30
Starinarica	—.20
Županova Micka	—.30
Idealna Tašča	—.20

RAZGLEDNICE:

Newyorške, s cvetlicami, humoristične, božične, novoletne in velikonočne, komad po	—.03
ducat po	—.25
Z slikami mesta New Yorka po	—.20
Album mesta New Yorka krasnimi slikami, mali	—.35

ZEMLJEVIDI:

Avstro-Ogrske, mali	—.10
Združenih držav, mali	—.10
veliki	—.25
vezan	—.50
Balkanskih držav	—.15
Evrope, vezan	—.50
Vojna stenska mapa	$1.50
Zemljevidi: New York, Colorado, Illinois, Kansas, Montana, Ohio, Pennsylvania, Minnesota, Wisconsin, Wyoming in West Virginia in vseh drugih držav po	—.20

OPOMBA: Naročilom je priložiti denarno vrednost, bodisi v gotovini, poštni nakaznici, ali poštnih znamkah. Poštnina je pri vsem tem že vračunana.

NOVICE IZ STARE DOMOVINE.

KRANJSKO.

Umrl je v Ljubljani monsignor Anton Župančič, papežev tajni komornik in profesor bogoslovja, v starosti 74 let.

Požar. Pri Lovrencu Furlanu v Predjami, občina Bukovje, je bil nastal požar v podstrešju; zgorelo je podstrešje in 60 centov sena. Ogenj se je razširil tudi na neko sosedno poslopje. Škode je 2300 kron, pa je krita z zavarovalnino. Sodi se, da je nekdo zažgal. Neko sumljivo osebo so izročili sodišču v Postojni.

Dražbenim potom bo v kratkem prodan šentjanški premogovnik na Dolenjskem, obstoječ iz 48 rudniških parcel, 181 prostosledov, 100 oralov zemljišč, 14 hiš itd., popolnoma urejen in v prometu. Cenilna svota znaša 1 milijon 858 tisoč 278 kron in najnižji ponudek, pod katerim ne more biti prodan, samo 619.426 kron. Premog, vsaj v globočini, šteje k rujavemu, toda boljše vrste premogu, ter ga je v izobilju na sto in sto let dovolj.

Kolera. V Ljubljani se je te dni primerilo devet novih slučajev kolere; pojavila se je med ranjenci in bolniki, dospelimi z bojišča.

ŠTAJERSKO.

Gradec. Z ministrsko odredbo z dne 11. avgusta se je na Dunaju ustanovil pri poljedelskem ministrstvu osrednji urad za promet z otrobami in drugimi krmili. V Gradcu se je pri cesarskem namestništvu istočasno ustanovila posredovalnica, ki ima nalogo, da otrobe, ki se doma dobijo od kupljenega žita ali dovažajo iz drugih dežel na Štajersko, enakomerno razdeli. Pozneje se bo graška posredovalnica pečala tudi s porazdelitvijo drugih krmil. Po stanju dne 12. septembra se bodo zaloge otrobov po vseh mlinih na Štajerskem zapisovale. Mlini morajo svoje zaloge otrobov po doposlanih dopisnicah naznaniti cesarskemu namestništvu. Živinorejci, ki bodo potrebovali otrobe, morajo svoje zahteve naznaniti županstvu, katero mora naročila zbrati in jih odposlati politični oblasti. Za naročila otrobov se bodo izdale posebne izkaznice. Kmetovalec bo moral pri občini oddati belo izkaznico, drugo zeleno pa shraniti in jo rabiti, da se izkaže pri mlinu, kjer bo dobil otrobe. Izkaznice bo imel na razpolago občinski urad. Kmetovalec sme prosto uporabiti otrobe od njemu pristojnega žita, imel pa bo tudi pravico do polovice otrobov od žita, ki ga vojno-žitno-prometni zavod pri njem odkupi. Cena za otrobe znaša v mlinu 17 K 20 v, ako pa mlinar otrobe sam dostavi, 17 K 70 v. Vreče mora kmetovalec sam dostaviti. Pri tej odredbi pridejo v poštev samo pšenični in rženi otrobi. Tudi oni, ki niso prodali žita vojnožitnemu zavodu, se lahko zglasijo pri občini za otrobe.

Ptuj. Po nekaterih okrajih, posebno po ptujskem okraju, širijo nekateri ljudje vest, da je izvažanje jaje prepovedano. Toda ta vest ne odgovarja resnici. Jajca se smejo prodajati po celi Avstriji, pod gotovimi pogoji tudi v Nemčijo in Švico. V Avstriji pa je promet popolnoma prost. Okrajna glavarstva in občine pač lahko nastavijo najvišje cene, proti katerim je pritožba na namestnijo, prometa pa ne morejo in ne smejo ovirati.

Maribor. Matija Strajnc, uslužbenec južne železnice, je bil premeščen iz Trsta v Maribor. V Maribor je prišel 6. sept., 9. sept. je pa tako opasno zbolel, da je že naslednjo noč v svojem stanovanju v Mlinski ul. št. 7 umrl. Pri raztelesenju njegovega trupla se je dognalo, da je Strajnc umrl na koleri. Zdravstvena oblast je potrebno ukrenila, da se zabrani razširjenje kolere v Mariboru. — Dne 15. sept. je umrl pri Sv. Barbari niže Maribora zdravnik in posestnik Feliks Ferk. Vrli rodoljub je bil velik prijatelj slovenske mladine. — Mestnemu magistratu v Mariboru je došla ponudba županstva v Krapini na Hrvaškem za ugodno dobavo češpelj, ki so v okolici Krapine letos posebno bogato obrodile.

Ranče pri Framu. Velik požar je bil v noči od 18. na 19. sept. v Rančah pri posestniku F. Napastu, ki je v vojni. Zgorelo je vse poslopje, sedem goved in več svinj. Škoda znaša 9000 kron. Zavarovan je bil le deloma.

Sv. Peter pri Maroboru. Odlikovan je bil s srebrno kolajno 2. razreda četovodja-ognjičar pri strojni puški Fran Kirar. Zaslužil si je to odlikovanje pri Černelici v Galiciji, kjer je odda! čez 2000 strelov na sovražnika. Dne 1. sept. mu je kolajno pripel na prsi sam divizijonar na južnem bojišču. — Na tem bojišču sta padla Peter Gornik iz Celestrine in Alojzij Tršavce, kmet v Metavi. — Iz ruskega ujetništva sta se oglasila Matija Knuplež iz Trčove in Henrik Simerl iz Malečnika. — Martin Korošec iz Metave pa je ranjen na nogi in ujet v Italiji. Nobeden pa ni pisal, kje da je. — Škorci nam delajo spet že prav občutno škodo v vinogradih. Po tisoče jih prileti nad grozdje. Kar ne pogoltne, pa načne in pa izpika, da se jagoda izcedi. Za vinograde je škorec škodljivec in bi bilo prav, da bi se smel zatirati še vsaj sedaj v jeseni. Pri nas je škorcev tudi v spomladi jako malo. Zato niso nam nikakor v toliko korist, da bi jim morali v jeseni dajati dobro jesti in piti.

Sv. Jurij ob Pesnici. Med tukajšnjimi stražniki ruskih vojnih ujetnikov se poleg drugih naših Primorcev nahaja tudi kmet Gašperin, doma v Desklah pri Plaveh, kjer so se vršili pred tedni srditi boji. Kakor drugi prebivalci, je tudi njegova družina morala zapustiti svoj dom ter je prišla za očetom tu semkaj. Toda žalostno svidenje: zapored sta mu v dveh tednih umrla osemletni sin ter dvainpolletna hčerka. Ko so še bili namreč doma in so otroci bili vsi na vrtu, je ob njih eksplodirala italijanska granata, ki je dečka Adolfa skoro čisto zasula in poškodovala, pa je tudi ostale otroke tako pretresla in prestrašila, da je deklica vsled tega umrla, drugim pa se še sedaj pozna prestani strah. Tako krije tudi naše pokopališče že nedolžne žrtve za domovino. Dal Bog, da bi ne bile zaman! — Izmed 49 mož, ki so šli k zadnjim prebiranjem, jih od nas le 5 niso potrdili.

Slivnica pri Mariboru. Naš občinski odbor je izročil zaslužnemu nadučitelju Pestevšeku diplomo častnega občanstva tukajšnje občine. Odlikovanec si to odlikovanje res v polni meri zasluži. Pestevšek je izboren naroden ljudski učitelj.

Sv. Lovrenc na Drav. polju. Že precejšnje število izmed naših mož in mladeničev je padlo na bojišču. Najmlajši izmed njih je Štefan Pernat iz Gor. Pleter, star šele 18 let. Začetkom junija je odšel na severno bojišče, 8. avgusta je zadnjikrat pisal, sedaj pa so dobili stariši od polka nazaj njegov zapisnik in nekoliko denarja ter poročilo, da je mrtev. Kje in kedaj je umrl, se žalibog še ni naznanilo. Bil je tih, priden mladenič, ki je obetal postati enkrat vzoren mož.

Rogatec. Žalostno pesem so zapeli rogaški zvonovi, naznanjajoč, da je na severnem bojišču izdihnil svojo dušo zadet od ruske krogle vrl mladenič Fran Plavčat iz Brezovca, star šele komaj 19 let. Odlikovan je bil že s hrabrostno svetinjo. Rajni je bil član Bralnega društva, kateremu je posvetil marsikatero uro s tem, da je rad prebiral dobre knjige in časopise.

Pilštanj. Iz Rusije je prišla tužna vest, da je Ivan Gubenšek, posestnik in gostilničar na Pilštanju, preminul v Moskvi. Komaj v 27. letu svoje starosti, že se je moral ločiti od svoje drage mu žene Julke, rojene Vrečko. Med tem časom, ko je že bil on v ruskem ujetništvu, mu je doma umrla njegova mati, ki ga je že na zadnjo uro klicala, a ni prišel! Ob obletnici njegove poroke mu je porodila žena doma sinčka Ivana, ki pa ne bo nikdar videl in poznal svojega očeta. Pokojni je bil ranjen v ramo leve roke, in sicer že prvi dan ljutega boja z nasprotnikom, dne 26. avgusta 1914 ter tudi ujet. Pisal je iz vojnega ujetništva edino le enkrat, in sicer dve pismi: eno ženi, a drugo starišem žene. Ko je odhajal od doma, je bilo slovo izvanredno težko. Menda je res čutil svojo smrt že pri odhodu.

Loče. Tukajšnji mesar in gostilničar Henrik Wallard je bil radi navijanja cen kaznovan od okrajnega sodišča v Konjicah z denarno globo 40 K ali 4 dni zapora, ker je prodajal meseca junija t. l. kilogram govejega mesa po 3 K 60 v in kilogram ovčjega mesa po 3 K. Celjsko okrožno kot prizivno sodišče je potrdilo razsodbo.

Konjice. V zadnjem času smo dobili še precej dober ukaz za omejitev alkoholizma. Bili smo radovedni, kakšen bo kaj uspeh in če se bodo odredbe tudi natančno izpolnjevale. Tozadevno smo pogledali nekoliko za kulise. Kaj smo tam videli, nas nikakor ni presenetilo. Kaj pomagajo namreč odredbe, če se ne nadzorujejo in ne izpolnjujejo! Ljudstvo in gostilničarji si znajo, kljub temu pomagati iz zadrege in stvar je zopet pri starem. Odredba, da se pijancem iz navade, pijanim osebam, beračem itd. ne sme več oddajati žganih ali opojnih pijač, je samo na papirju. Javno na trgu najdeš ležati take prikazni. Ali je to v smislu ukaza? Za tisti čas pa, ko ne dobijo žganja, si ga pa priskrbijo prej.

Galicija. Tukaj je 19. sept. nagle smrti umrl Jožef Cokan, posestnik na Pernovem. Omenjenega dne je pomagal na Zavrhu pri Potočniku; ko je zvečer hotel iti k počitku na kozolec in v ta namen stopal po lestvi navzgor, se je na tretjem klinu naenkrat zasukal in padel z veliko močjo na tla; padel je na obraz in bil pri priči mrtev. Najbrž ga je zadela kap.

Celje. Učitelj meščanske šole in nadporočnik v rezervi Fr. Stindl je odlikovan z vojaškim zaslužnim križcem z vojnim okraskom. Iz Ljubljane se nam poroča, da je v tamošnji vojaški bolnišnici umrl infanterist Jernej Topolovšek, doma od Sv. Krištofa.

Celje. Med ranjenci, ki so dospeli v Celje, so konstatirali nov slučaj kolere.

Zagrad pri Celju. Čeprav mala vasica, pa smo tudi mi pod avstrijske zastave poslali 48 fantov in mož l. 1914—1915. Nekaj se jih je vrnilo ranjenih domov, drugi so se hrabro borili v Galiciji in sedaj na jugu. Da manjka delavnih moči tudi pri nas, je samoobsebi umevno. Zato pa smo se dekleta in sploh ženske kar "pobratile" s koso in sekiro. Večkrat se nam kdo nasmeji in pravi: "Glej, glej, kako ji odreže!"

Savinjska dolina. Slaba letina se kaže: vsled preobile mokrote je začel krompir močno gnjiti, uničujejo pa ga tudi drugi škodljivci: miši, krtice, mramorji izredno močno. Fižol gnjije in je tudi močno prizadet od smoda (rje).

Braslovče. Dne 10. sept. je umrla soproga tukajšnjega veleposestnika Antona Plaskan, gospa M. Plaskan v 71. letu svoje starosti.

Luče v Savinjski dolini. Po kratki, a zelo mučni bolezni je zavedno zatisnil oči Viktor Dežman, podomače Suhčov, v Lučah, v najlepšem cvetju svoje mladosti, star 18 let. — Čez eno leto smo že pogrešali Alojzija Poljanšeka, podomače Navgnov, desetnika pri 87. pešpolku, in smo ga z raznimi pismi iskali. Pa vse zaman. Pred kratkim pa je vendar prišlo uradno potrdilo, da je Alojzij Poljanšek na srbskem bojišču padel. Rojen je bil Poljanšek leta 1888, poklican je bil koj sprvega pod orožje. Najprvo je bil od srbske krogle čez roko prestreljen in ko je rana v bolnišnici zacelila, je šel zopet na bojišče. Dne 14. novembra 1914 ga je zadela smrtonosna krogla. Pokopan je bil v kraju Martinovac. Radi svoje hrabrosti je bil dvakrat odlikovan. Rajni je bil ud pevskega zbora, požarne brambe in izobraževalnega društva.

Št. Janž na Vinski gori. Kakor pač marsikje drugod, je padlo tudi iz naše fare nekaj mož in fantov na bojnem polju. Med temi je vrl posestnik Bernard Kroflič, ki ostavlja žalostno vdovo in troje otrok v najnežnejši starosti. Da je bil mož pravi junak, pač svedoči pismo, ki ga je dobila žena od vojaškega poveljstva in ki se glasi: Cenjena gospa Frančiška Kroflič v Št. Janžu na Vinski gori. Odgovarjajoč na Vaš dopis z dne 13. avgusta, Vam javljam žalostno poročilo, da je padel Vaš mož Bernard Kroflič dne 8. julija 1915 kot pravi junak na polju slave. Natančnejših podatkov Vam ne morem povedati, ker je bil Vaš mož prestavljen k nekemu drugemu oddelku, ki mi je naznanil, da je imenovani od sovražne krogle smrtno zadet strmoglavil v prepad in se njegovega trupla nikakor ne more dobiti. Da pa je padel kot pravi junak, ki se je boril za domovino, kaže okolnost, da je bil kraj bitke skoraj nepristopen Cellonkofel, zapadno od Plöckensedla na Tirolskem. Všemogočni naj tolaži Vas in otroke Vaše ter Vam daj moč prenašati vso to hudo bol.

Ribnica na Pohorju. V Janžecem vrhu je preminul tamošnji posestnik Jožef Grubelnik, podomače Velkar, iz poprejšnjih let znan kot vrl narodnjak, večletni občinski odbornik, župan, ud krajnega šolskega sveta itd., a že 12 let zadet od mrtvouda, da ni mogel več govoriti in se gibati.

Feldbach. Dne 12. sept. se je tukaj primeril en slučaj kolere.

KOROŠKO.

O padlem Kastnerju poroča kurat Leopold Turšič: Kmalu zjutraj se je raznesla novica o drznem in junaškem činu kadeta Žige Kastnerja, koroškega Slovenca, učitelja po poklicu. S štiridesetimi možmi se je prejšnji večer odpravil odpravil na patruljo, za katero se je prostovoljno javil. Neusmiljeno ga je obdelovala sovražna artilerija in vse je mislilo, da je Žiga z vsem svojim moštvom izgubljen. A potuhnil se je v visoko travo in čakal ugodnega trenutka. Ponoči se je s svojimi možmi oprezno priplazil do žičnih ovir in udrl v sovražno postojanko. Skrbelo je poveljnika stotnije, ko Žige od nobene strani ni bilo, a v največje začudenje in veselje dobi obvestilo: "Udrl v sovražno postojanko; plen, kolikor sem ga zajel, takoj pošljem." In res je kmalu prihajalo proti našim postojankam kakih 30 Rusov. Kastner pa je s svojimi možmi drvil dalje in se je šele tisti večer pridružil ostali prodirajoči stotniji. Kmalu zatem mu je ruska krogla prestrigla nit življenja.

Dve italijanski zastavi na zvoniku v Pontablju. Iz vojnega časnikarskega stana se poroča: Neka patrulja je 5. sept. zapazila na zvoniku v Pontablju dve italijanski trobojnici. Poveljnik patrulje je poslal tri prostovoljce, ki so sneli ti zastavi, kateri sta bili po svoji velikosti in obliki kakor po grbu popolnoma enaki italijanski vojni zastavi, torej najbrž eraričnizastavi. Hrabri patruljci so bili predlagani v odlikovanje s hrabrostnimi kolajnami in razentega obdarovani od armadnega poveljstva s 100 K. Poveljnik italijanske patrulje, ki je ti zastavi razobesila v noči na 5. sept., je najbrž tisti, ki je 5. sept. v boju z eno naših poljskih patrulj padel. Tudi 9. sept. sta bili od neke patrulje na pontabeljskem zvoniku dve na novo razobešeni zastavi sneti.

Pod oljko in lavorom.

— Zapiski iz solnčne Italije. —

Spisal dr. Evgen Lampe.

NA VEZUV!

(Nadaljevanje.)

Solnce se prikaže izza gore in nas pozdravi s toplimi žarki. Bil je konec novembra, a nam je bilo gorko kakor doma poleti. Zavili smo v hladno senco v gozdiču, ki se mu je lava ognila, ker je nekoliko vzvišen. Odtod postaja pot vedno bolj strma, a tudi razgled je vedno širji. Vodniki priganjajo konje, naj stopajo hitreje. Dečki, ki nas spremljajo, udrihajo zadaj po konjih in upijejo po svoji navadi.

"Ne bij konja tako!" rečem svojemu dečku, boječ se, da tudi name kaj ne prileti. "Saj pridna žival stori svojo dolžnost."

"Gospod", odvrne deček smeje se, "tako mora biti, saj je navajen." In iz same prijaznosti mu je priložil zopet eno gorko.

Na sredi gore smo prihajali do velikih zidov, ki so jih zgradili zadnje mesece, da bi odslej branili prodirajoči lavi pot na Bosco Trecase. Orjaške stene se dvigajo nad globelmi tako, da se mora lava ujeti vanje in zastati. Gotovo bodo služili ti zidovi kot dobra bramba pri manjših izbruhih, dokler lava ne napolni tudi teh globeli in ne prelezé umetnih jezov. Iz daljave se vidijo kakor beli pasovi na sivem plašču.

Ko smo jahali že skoro dve uri, smo prišli do nekake planinske koče, kjer smo pustili konje dečkom ter se pripravili na strmo pešpot proti vrhu. Steza vodi skozi debele plasti vročega pepela napeto navkreber. Zdelo se mi je, kakor bi pozimi gazil sneg v planinah. A pepel je žgal v podplate in kmalu mi je pot kapal s čela. Pepel postaja vedno globlji in se nam vdira že do kolena, tako da se zdaj ta zdaj oni zvali po njem. Korak drsi, in ker so tla tako negotova, spolzimo često po treh korakih za dva nazaj. Kjerkoli gleda gola skala iz pepela, z veseljem sedemo nanjo, da si ohladimo noge od žgočega pepela in potem lezemo zopet sopihajoč v višino.

Vodniki imajo močne jermene, na katere se privežemo in se damo vleči navzgor. Enemu postane to predolgočasno in kmalu sedi vodniku na rami ter se da "štupo-ramo" nesti navzgor v veliko veselje cele družbe. Tri četrt ure plezamo tako in slednjič smo na vrhu — 1200 metrov nad morjem.

Bližamo se žrelu. Pa stoj! To ne gre tako hitro, ker je treba premagati še eno zapreko.

Pred nami stoji mož v uniformi z bridko sabljico ob strani ter stegne pomenljivo svojo odprto roko. Pomen tega simbolnega dejanja je seveda vsakomu takoj jasen, a se stemni, ko mož zahteva od vsakoga 6 lir.

"Čemu?"

"Gospodje, jaz sem edini od občine Resina pooblaščeni vodnik na Vezuv. Brez mene ne sme nihče k žrelu; taksa je: za žrelo pet lir, za lavo ena lira — to je šest lir za vsakega gospoda."

Vsi se spogledamo. A eden od turistov nam pojasni, da se ne ognemo temu davku, ako nečemo oditi zopet z Vezuva, ne da bi videli žrelo.

"To so navihani ti Resinaši! Vezuv stoji v njihovi občini in je edini občinar, ki skrbi za blagajno. Nobeden spodaj ne plačuje niti solda občinskih doklad, vse jim morajo zložiti tujci, ki hodijo lavo gledat."

Brez obotavljanja torej plačamo neizogibni davek in pooblaščeni vodnik nam pokaže, kod se smemo približati žrelu ognjenika. Še nekaj korakov in na vrhu smo!

A kakšen je ta vrh! Same razvaline! Pri vsakem izbruhu se vrh podere in pade v žrelo, šele pozneje si Vezuv zopet sam naredi stožčasto kapo, skozi katero puha kakor skozi dimnik. Tudi zadnjič se je bil podrl vrh tako, da je gora izgubila celo svojo značilno podobo, in se iz daljave sedaj vidi, kakor bi ji bil vrh pošev odrezan. Pred par dnevi se je bil zopet podrl ves severni del ognjenikovega žrela in je zaropotal v globino, da se je gora tresla. Na teh žarečih razvalinah je hoja težka in nevarna, kajti debeli kosi ostre žlindraste lave so tako pokriti s pepelom, da si vedno v nevarnosti, da ne izgineš v ognjeni špranji, iz katere kar puhti vročina. Vodnik potegne časnik iz torbe in ga vtakne v tako špranjo: kmalu se vname papir ter zgori s plapolajočim plamenom.

Oprezno se bližamo pravemu žrelu. Velikanski lijak se odpre pod nami, gora je raztrgana od orjaških sil in v divjem neredu se gube skalni robovi v globočino. Od tam pa se dvigajo belkasti pari, gor in dol se vlečejo skozi temne špranje, plezajo navzgor kakor strahovi ter se prerivajo na površino, da vzplavajo na nebo ter kot sivi oblaki jadrajo v dolgi vrsti v daljavo čez širno planjavo. Kaj so videli tam spodaj v skrivnostnih globinah, ki so dozdaj človeškemu umu še vedno črna uganjka, pa ne povedo nikomur; molče se izgubljajo v zraku.

NAZNANILO.

Cenjenim naročnikom v Pennsylvaniji sporočamo, da jih bo v kratkem obiskal naš potovalni zastopnik

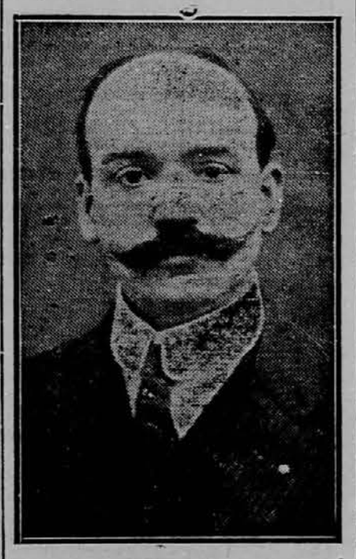

MR. IVONKO JAKŠIĆ,

ki je pooblaščen pobirati naročnino in izdajati tozadevna potrdila.

Sedaj se mudi v Pittsburgh, Pa., in okolici.

Upravništvo "Glas Naroda".

Iščem svojega prijatelja ALOJZIJA MANKOČ. Doma je iz vasi Kal pri Št. Petru na Notranjskem. Jaz Anton Jenko sem pa doma iz Volčje pri Št Petru. Prosim ga, da se mi javi ali pa če kdo ve za njegov naslov, da ga mi naznani. — Anton Jenko, Box 51, Winter Quarters, Utah. (1-3—11)

Iščem svojega brata FRANKA ŠETINA. Doma je pri Medvodah na Gorenjskem. Pred enim letom je bil še v Chicago, Ill. Prosim cenjene rojake, če kdo ve, da mi javi njegov naslov, ali naj se pa sam oglasi. — Valentine Shatina, Box 80, Valley, Wash. (3-4—11)

SVARILO.

Podpisani svarim rojake širom Amerike pred nepoštenjakovičem z imenom Fritz Pucher. Doma je iz št. peterske fare pri Radgoni na Štajerskem. On je 6 čevljev visok, oženjen in ima posestvo v občini Črešnjevci. Svoječasno je bil v St. Louis, Mo., pri svojem stricu na 2440 North 9th Street, na Ely, Minn., je pa prišel lansko leto v mesecu juniju ter je bil pri meni na stanu. Meni je ostal dolžan na hrani $50 in poleg tega je še mnogo drugih opeharil za lepo svoto. Ker imam otroke in težko pogrešam toliko svoto, zato želim, da mi v kratkem pošlješ. Kdor izmed rojakov mi naznani njegov natančen naslov, dobi primerno nagrado.

Chas. Gorshe,
P. O. Box 436, Ely, Minn.
(2-4—11)

Kje je JOSIP KAUŠE? Doma je iz Starega trga pri Črnomlju in je po poklicu godec in bartender. Že tri leta nisem nič slišala o njem. Zajedno želim pa tudi izvedeti za JOSIPA MIHELIČ, ki že tudi eno leto ne vem nič o njem. Prosim ju, da se mi javita. — Lucia Kure, 149 Noll St., Brooklyn, N. Y. (23-10—10-11)

HARMONIKE

bodisi kakršnekoli vrste izdelujem in popravljam po najnižjih cenah, a delo trpežno in zanesljivo. V popravo zanesljivo vsakdo pošlje, ker sem že nad 18 let tukaj v tem poslu in sedaj v svojem lastnem domu. V popravek vzamem kranjske kakor vse druge harmonike ter računam po delu kakoršno kdo zahteva brez nadaljnjih vprašanj.

JOHN WENZEL,
1017 East 62nd St., Cleveland, Ohio.

NAZNANILO.

Rojakom v Lorain, Ohio, in okolici naznanjamo, da jih bo obiskal naš zastopnik

JOHN KUMŠE,

ki je pooblaščen pobirati naročnino za list Glas Naroda.

S spoštovanjem
Upravništvo Glas Naroda.

Zadnja novost.

Vsakevrste žganje, brinjevec, slivovec, tropinovec itd., kakor tudi razne likerje, naredi lahko vsak brez vsake priprave, brez kuhanja z mojimi izvlečki. Pošiljam 6 steklenic za $1.00 in iz vsake steklenice si lahko naredite en celi kvart bolj zdrave, čistejše, boljše in več kot polovico cenejše pijače, kot jo pa sedaj kupujete pri salonerjih

F. P. Barton piše:

"Naznanim vam, da sem prejel od vas izvlečke za delati pijačo. Lepo se vam zahvalim in vam potrjujem, da je res tako blago kakor ste vi pisali. Pošljite še itd."

Takih in enakih pisem, dobim vsaki dan, kar je jasno, da je blago v resnici hvale vredno.

Pišite na:

Z. JAKSHE
Box 366 North Diamond Station, PITTSBURGH, PA.

$1 dobite "GLAS NARODA" skozi štiri mesece dnevno, izvzemši nedelj in postavnih praznikov. "GLAS NARODA" izhaja dnevno na šestih straneh, tako, da dobite tedensko 36 strani berila, v mesecu 156 strani, ali 624 strani v štirih mesecih. "GLAS NARODA" donaša dnevno poročila z bojišča in razne slike. Sedaj ga sleherni dan razpošiljamo 13,000! — Ta številka jasno govori, da je list zelo razširjen. Vse osobje lista je organizirano in spada v strokovne unije.

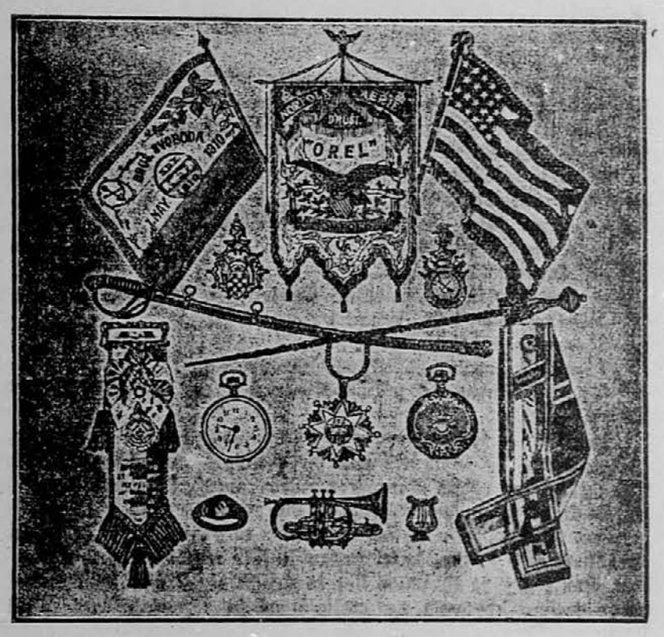

Kadar je kako društvo namenjeno kupiti bandero, zastavo, regalje, godbene inštrumente, kape itd., ali pa kadar potrebujete uro, verižico, priveske, prstane itd., ne kupite prej nikjer, da tudi mene za cene vprašate. Uprašanje Vas stane le 2c. pa si bodete prihranili dolarje.

Cenike, več vrst pošiljam brezplačno. Pišite ponj.

IVAN PAJK & CO., Conemaugh, Pa. Box 328.

50,000 KNJIŽIC

Ako trpite na katerikoli **moški bolezni**, pišite po našo **brezplačno knjižico.** V tej knjižici lahko čitate, kako se možje, ki trpijo na bolezni kot je **zastrupljena kri, mozolji, stare rane, kožne bolezni, razne zastarele in nalezljive moške bolezni, naduha, neprebavnost, zapeka ali konstipacija, katar, zlata žila, revmatizem, okorela jetra in želodčne ter mehurne bolezni,** vspešno zdravijo privatno doma in z **majhnimi stroški.**

Trpite li na bolečinah v križu in v zgibih, na glavobolu, izgubi teka, kislini v želodcu, povračanju hrane, bljuvanju, žolčnem riganju, nečistem jeziku, smrdljivi sapi, slabem spanju in slabih sanjah, utrujenosti in naglem razburjanju, nervoznosti, razdraženosti in slabosti ob jutrih, črnih kolobarjih pod očmi, izgubi volje, sramežljivosti in plašnosti v družbi, bojažni in na prepadenosti? Ti simptomi pomenijo, da ste pri slabem zdravju in da potrebujete zdravniške pomoči in nasveta. Naša knjižica, katera se lahko imenuje **kažipot k zdravju,** vsebuje dobre podatke in nasvete za bolne ljudi. Zaloga znanosti je in lahko vam pomaga k **zdravju, moči** in **kreposti.**

Pošljite kupon za brezplačno knjižico.

DR. J. RUSSELL PRICE CO., S. 902, 208 N. Fifth Ave., Chicago, Ill., U. S. A.

Gospodje:—Pošljite mi takoj svojo brezplačno knjižico.

Ime .....

Naslov .....

Marija Grubbe

Spisal J. P. JAKOBSEN.

Za Glas Naroda prevel G. P.

39 (Nadaljevanje)

Ko so se približali Božični prazniki ter se je Palle Dyre vrnil domov, so popolnoma prenehala srečanja med Marijo in Soerenom. Da pa še bolj utrdi svoje tovariše v veri, da je vsega konec ter da jih na ta način zadrži od tega, da bi kaj govorili o zadevi napram gospodarju, je pričel igrati pri Ani Tinderup ljubimca ter je prekanil vse, celo Marijo, kateri je vendar zaupal svoj načrt.

Bil je tretji dan praznikov in skoro vsi so bili v cerkvi. Soeren je stal na koncu gospodske hiše ter se igral s psom, ko je začul glas Marije, ki je prihajala, kot se mu je zdelo — iz zemlje.

Obrnil se je ter zapazil obraz Marije prav pod svojimi nogami, v odprtini sušilne kleti.

Izgledala je bleda in objokana in njene oči so strmele preplašeno in otožno.

— Soeren, — je rekla, — kaj sem ti storila, da me nič več ne ljubiš? —

— Saj to vendar ni res! Ali ne veš, da moram biti previden, kajti oni tu pazijo na to, da bi me pogubili ter hočejo, da bi se me usmrtilo. —

— Ne govori z menoj ter me pusti v miru, če nočeš, da bi se me usmrtilo. —

— Ne laži, Soeren, kajti jaz dobro vem, kaj nameravaš in jaz ti nočem želeti raditega nobene slabe ure. Jaz nisem namreč v tvoji starosti in ti si vedno imel neko nagnenje do Ane. To pa je greh od tebe, da mi prikrivaš in to nisi lepo storil. Ti ne smeš misliti, da se ti hočem jaz usiljevati, kajti jaz dobro vem, kako drzno bi bilo zate in koliko časa in muk bi bilo treba, če bi hotela postati par. To bi pa ne bilo zaželjivo za nobenega izmed naju, — a kljub temu te ne morem pustiti.

— Da, a jaz nočem na noben način Ane, za nič na celem svetu, tako kmečko žensko kot je ona. Jaz ne morem trpeti nobene druge kot tebe in naj te imenujejo staro in hudobno in Bog ve še kako. —

— Jaz ti ne vrjamem, Soeren, kakor rada bi hotela.

— Ti mi ne vrjameš?

— Ne, Soeren, ne! Hotela bi le, da bi bil tu, kjer stojim, moj grob, kamor bi sedla ter se pogreznila v smrtni sen.

— Jaz pa pravim, da boš že prišla do tega, da mi vrjameš.

— Nikdar, nikdar in naj storiš kar hočeš in nič na svetu bi me ne moglo privesti do tega, kajti niti najmanjšega sledu o razumu ni v tem.

— Ti me delaš blaznega s svojim govoričenjem in kesala se boš, kajti četudi bom raditega sežgan pri živem telesu ali mučen do smrti, ti mi boš morala vrjeti.

Marija je zmajala z glavo ter se žalostno ozrla vanj.

— No, potem se mora zgoditi in naj nastane iz tega, kar hoče! — je vskliknil Soeren ter zbežal.

Pri kuhinjskih vratih je obstal ter vprašal za Ano. Reklo se mu je, da je na vrtu. Nato je pohitel v svojo sobo in od tam v ono lovcev, snel s stene staro puško ter pohitel na vrt.

Ana je stala ter rezala zelje, ko jo je ugledal Soeren. Imela je poln predpasnik zelenjave ter držala prste ene roke pred ustmi, da jih ogreje.

Čisto potiho se je priplazil Soeren k njej ter zrl na njeno krilo, kajti bal se je pogledati ji v obraz.

Naenkrat se je Ana obrnila ter se prestrašila njegovega temnega obraza in plazeče se hoje. Vsled tega je zaklicala: — Ah, pusti to, Soeren, pusti! — On pa je dvignil puško. Ana je divje zakričala ter odbežala po snegu.

Padel je strel, a Ana je še vedno letela. Takoj nato se je prijela za obraz ter padla z divjim krikom na tla.

Soeren je vrgle puško na tla ter zbežal proti koncu hiše. Vrata tam so bila zaprta.

Nato je pohitel proti glavnim vratom in odtam skozi vse sobe, dokler ni našel Marije.

— Konec je! — je zamrmral, bled kot smrt.

— Ali so za teboj?

— Ne, ustrelil sem jo!

— Ano? — In kaj bo sedaj z nama? — Hiti, Soeren, hiti! Vzemi konja ter beži, beži. Vzemi belca!

Soeren je odhitel.

Trenutek pozneje je odjahal skozi vrata.

On ni bil še na pol pota v Foulum, ko so se že ljudje vrnili iz cerkve. —

Palle Dyre je takoj vprašal, kam hoče pravzaprav Soeren.

— Zunaj na vrtu leži ena ter stoka, — je odgovorila Marija. Tresla se je po celem životu ter se je komaj obdržala na nogah.

Palle in eden izmed hlapcev sta prinesla Ano v hišo. Kričala je tako, da jo je bilo slišati na veliko razdaljo. Drugače pa ni bila nevarnost zelo velika, kajti puška je bila nabasana z drobnim svincem. Par zrn ji je šlo skozi lice in druga so se zapičila v ramo. Ker pa je močno krvavela ter stokala, se je odposlalo voz v Vilborg k ranocelniku.

Ko se je nekoliko pomirila, jo je prišel Palle Dyre izpraševati, kako se je cela stvar završila ter tako izvedel celo povest o razmerju med Marijo in Soerenom.

Ko je prišel nato iz bolniške sobe, so ga obkolili vsi hlapci in vse dekle ter mu hotele povedati to, kar je bil ravnokar slišal. Vsi so se namreč bali, da bi se jih na ta ali oni način ne kaznovalo. — Palle Dyre pa ni hotel ničesar slišati od njih ter rekel, da so to prazne čenče in neumne govorice. Cela stvar mu je bila namreč skrajno neprijetna: ločitev zakona, potovanje k zasliševanjem, procesne in druge stroške: — vsemu temu bi se rad izognil. Stvar je treba potlačiti ter pustiti vse pri starem. Celo napram nezvestobi Marije je bil precej ravnodušen in stvar bi bilo mogoče na ta način obrniti na boljše, da bi zadobil več oblasti nad njo in mogoče tudi nad Erikom Grubbe, kateremu se bo šlo pač za to, da traja zakon naprej, čeprav je bil prelomljen.

Ko pa je govoril z Erikom Grubbe, ni vedel, pri čem da je. — Vedenje starega si ni mogel razlagati. Bil je zelo razburjen ter je takoj odposlal štiri hlapce na konjih s poveljem, naj primejo Soerena, živega ali mrtvega. To pa ni bil dober način, kako skrbeti za prikritje, kajti pri zasliševanju glede poskušenega umora bi lahko prišlo marsikaj na dan.

Na večer prihodnjega dne so se vrnili trije izmed hlapcev. — Zalotili so Soerena pri Dallerup, kjer mu je sesedel konj, ga prijeli ter prevedli v Skanderborg, kjer se nahaja sedaj v ječi. Četrti hlapec se je zgubil ter se je šele dan pozneje vrnil domov.

* * *

Sredi januarja sta odšla Palle Dyre in Marija na Noerbaekhof, kajti ljudje bodo stvar lažje pozabili, če bi jim prišla Marija izpred oči. —

Sredi februarja pa se je vse zopet oživilo, ko je prišel iz Skonderborga sodnijski pisar, da se informira, če se je videli v okolici Soerena, ki je pobegnil iz ječe. Pisar pa je prišel prezgodaj, kajti šele štirinajst dni pozneje si je upal Soeren na Noerbaekhof, kjer je potrkal na Marijino okno. Prvo, kar je vprašal ko mu je odprla, je bilo, če je Ana umrla in videti je bilo, da mu je olajšana duša, ko je izvedel, da je popolnoma zdrava.

Svoje pribežališče je imel v neki zapuščeni koči na Gassumer močvirju ter je pozneje še večkrat prišel ter je vedno dobil denar in živila. Tako služinčad kot Palle Dyre so vedeli za to, da hodi Soeren na dvor, a Palle Dyre se je delal kot da ne ve ničesar o tem in služinčad se ni dosti brigala, ko je videla gospodarja tako brezbrižnega. —

(Nadaljuje se).

EDINI SLOVENSKI JAVNI NOTAR
(Notary Public)
v GREATER-NEW YORKU
ANTON BURGAR
82 CORTLANDT STREET, NEW YORK, N. Y.
IZDELUJE IN PRESKRBUJE
vsakovrstna pooblastila, vojaške prošnje in daje potrebne nasvete v vseh vojaških zadevah. Rojakom, ki žele dobiti ameriški državljanski papir, daje potrebne informacije glede datuma izkrcanja ali imena parnika.
Obrnite se zaupno na njega, kjer boste točno in solidno postreženi.

MODERNO UREJENA
TISKARNA GLAS NARODA
VSAKOVRSTNE TISKOVINE IZVRŠUJE PO NIZKIH CENAH.
• • • •
• • DELO OKUSNO. • •
• • • •
IZVRŠUJE PREVODE V DRUGE JEZIKE.
• • • •
UNIJSKO ORGANIZIRANA.
• • • •
POSEBNOST SO:
DRUŠTVENA PRAVILA, OKROŽNICE — PAMFLETI, CENIKI I T. D.
VSA NAROČILA POŠLJITE NA:
SLOVENIC PUBLISHING CO.
82 Cortlandt St., New York, N.Y.

ZA VSEBINO OGLASOV NIODGOVORNO NE UPRAVNIŠTVO NE UREDNIŠTVO

Kaj pravijo pisatelji, učenjaki in državniki o knjigi Berte pl. Suttner

"Doli z orožjem!"

Lev Nikolajevič Tolstoj je pisal: Knjigo sem z velikim užitkom prebral in v njej našel veliko koristnega. Ta knjiga vsle vpliva na človeka in obsega neštevilo lepih misli....

Friderik pl. Bodenstedt: Odkar je umrla madama Stael ni bilo na svetu tako slavne pisateljice kot je Suttnerjeva.

Prof. dr. A. Dodel: "Doli z orožjem je pravo ogledalo sedanjega časa. Ko človek prečita to knjigo, mora nehote pomisliti, da se bližajo človeštvu boljši časi. Kratkomalo: zelo dobra knjiga.

Dr. Lud. Jakobovski: Te knjige bi človek najrajše poljubil. V dno srca me je pretreslo, ko sem jo prebral.

Štajerski pisatelj Peter Rosegger piše: Sedel sem v nekem gozdu pri Kriegiach in sem bral knjigo z naslovom "Doli z orožjem!" Prebiral sem jo dva dneva neprenehoma in sedaj lahko rečem, da sta ta dva dneva nekaj posebnega v mojem življenju. Ko sem jo prebral, sem zaželel, da bi se prestavilo knjigo v vse kulturne jezike, da bi jo imela vsaka knjigarna, da bo je tudi v šolah ne smelo manjkati. Na svetu so družbe, ki razširjajo Sveto Pismo. Ali bi se ne moglo ustanoviti družbe, ki bi razširjala te knjige?

Henrik Hart: — To je najbolj očarljiva knjiga, kar sem jih kdaj bral....

C. Neumann Hofer: — To je najboljša knjiga, kar so jih spisali ljudje, ki se borijo za svetovni mir....

Hans Land (na shodu, katerega je imel leta 1890 v Berlinu): Ne bom slavil knjige, samo imenoval jo bom. Vsakemu jo bom ponudil. Naj bi tudi ta knjiga našla svoje apostolje, ki bi šli širjo križemsvet in učili vse narode....

Finančni minister Dunajewski je rekel v nekem svojem govoru v poslanski zbornici: Saj je bila pred kratkim v posebni knjigi opisana na pretresljiv način vojna. Knjige ni napisal noben vojaški strokovnjak, noben državnik, pač pa priprosta ženska Berta pl. Suttnerjeva. Prosim Vas, posvetite par ur temu delu. Mislim, da se ne bo nikdo več navduševal za vojno, če bo prebral to knjigo.

CENA 50 CENTOV.

Naročajte jo pri:

Slovenic Publishing Co.,
82 Cortlandt Street, New York City, N. Y.

☞ "GLAS NARODA" JE EDINI SLOVENSKI DNEVNIK V ☞ ZDRUŽENIH DRŽAVAH. — NAROČITE SE NANJ!

NAZNANILO.

Rojakom v državah Illinois in Wisconsin naznanjamo, da jih bode obiskal naš zastopnik

Mr. FRANK MEH

kateri je opravičen pobirati naročnino za list "Glas Naroda" in izdajati pravoveljavna potrdila. Rojakom ga toplo priporočamo.

Upravništvo 'Glas Naroda'.

Prosti nasvet in informacije priseljencem.

"Out Bureau of Industries and Immigration" za države New York varuje in pomaga priseljencem, ki so bili oseparjeni, oropani ali z katerimi se je slabo ravnalo.

Brezplačno se daje nasvete priseljencem, kateri so bili oseparani od bankirjev, odvetnikov, izseljevalcev z zemljišči, prodajalcev parobrodnih listkov, spremljevalcev, kašipotov in posestnikov gostilen.

Daje se informacije v naturalizacijskih zadevah: kako postati državljan, kjer se oglasiti za državljanske listine.

Sorodniki naj bi se sestali s priseljenci na Ellis Islandu ali pri Savge Office.

DRŽAVNI DRŽAVNI DEPARTMENT
(State Department of Labor)
BUREAU OF INDUSTRIES AND IMMIGRATION.

Urad v mestu New Yorku: 80 East 89th St., odprt vsaki dan od 8. ure zjutraj do 6. popoldne in vsako sredo zvečer od 6. do 10. ure.

POZOR ROJAKI

Najbolj uspešno mazilo za ženske in moške lase, kakor tudi za moške brke in brado. Ako se rabi to mazilo, zrastejo v 6 tednih krasni, gosti in dolgi lasje, kakor tudi moškim krasne brke in brada in nebodo odpadali in ne osiveli. Revmatizem, kostiboi ali trganje v rokah, nogah in križu v 8 dneh popolnoma ozdravim, rane, opekline, bule,ture, kraste in zrinte, potne noge, kurje oči, bradovice, ozebline v par dneh popolnoma odstranim. Kdor bi moja zdravila brez uspeha rabil, mu jamčim za $5.00. Pišite takoj po cenik in knjižico, pošljem zastonj.

JAKOB WANČIČ,
1499 E. 64th St., Cleveland, Ohio.

ROJAKI NAROČAJTE SE NA GLAS NARODA, NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

Veliki vojni atlas
vojskujočih se evropskih držav in pa kolonijskih posestev vseh velesil.
Obsega 11 raznih zemljevidov, na 90tih straneh in vsaka stran je 10½ pri 13½ palca velika;
Cena samo 25 centov.

Manjši vojni atlas
obsega devet raznih zemljevidov na 8 straneh, vsaka stran 8 pri 14 palcev.
Cena samo 15 centov.

Vsi zemljevidi so narejeni v raznih barvah, da se vsak lahko spozna. Označena so vsa večja mesta, število prebivalcev držav in posameznih mest. Ravno tako je povsod tudi označen obseg površine, katero zavzemajo posamezne države.

Pošljite 25c. ali pa 15c. v znamkah in natančen naslov in mi vam takoj odpošljemo zaželjeni atlas. Pri večjem odjemu damo popust.

Slovenic Publishing Company,
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

ZASTONJ
deset (10) HASSAN kuponov
(IZREŽITE TA KUPON)

TEN TEN TEN TEN

Ta POSEBNI KUPON je vreden deset (10) HASSAN CIGARETNIH KUPONOV ako se ga predloži skupno z devetdesetimi (90) ali več resnimi HASSAN CIGARETNIMI KUPONI v kaki na tih HASSAN PREMIJSKIH POSTAJ ali pri

THE AMERICAN TOBACCO CO.,
Premium Dept. 499 Broome St., New York, N. Y.
(Ta ponudba ugasne 31. decembra 1915.)

Velika vojna mapa
vojskujočih se evropskih držav.
Velikost je 21 pri 28 palcih.
Cena 15 centov.

Zadej je natančen popis koliko obsega kaka država koliko ima vojakov, trdnjav, bojnih ladij i. t. d.

V zalogi imamo tudi

Stensko mapo cele Evrope $1.50.

Veliko stensko mapo, na eni strani Zjedinjene države in na drugi pa celi svet, cena $1.50.

Zemljevid Primorske, Kranjske in Dalmacije z mejo Avstro-Ogrske s Italijo. Cena je 15 centov.

Pri nas je dobiti tudi velike zemljevide posameznih držav, kakor naprimer od Italije, Rusije, Nemčije, Francije, Belgije in Balkanskih držav. Vsi so vezani v platno in vsak stane 50 centov.

Naročila in denar pošljite na:

Slovenic Publishing Company,
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Zanesljivo pride sedaj

denar v staro domovino.

Do dobrega sem se prepričal, da dospejo denarne pošiljatve tudi sedaj zanesljivo v roke naslovnikom; razlika je le ta, da potrebujejo pošiljatve v sedanjem času 20 do 24 dni.

Torej ni nobenega dvoma za pošiljanje denarjev sorodnikom in znancem v staro domovino.

100 K velja sedaj $15.50 s poštnino vred.

FRANK SAKSER
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
6104 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.